

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Rugpiūtis - August 19, 1982 Nr. 32

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Helsinkio aktui 7 metai

Kam jis išėjo į naudą?

Vytautas Meškauskas

Prieš septynerius metus — 1975 m. rugpiūčio 1 d. — pasirašytas Helsinkio Baigiamasis Aktas mūsų tarpe buvo sutiktas dideliu nepasitikėjimu. Greičiausia dėl to, kad dėl kartaus patyrimo iš kiekvieno Vakarų-Sovietų susitarimo laukėme tik naujų nemalonumų. Tikėtis, kad syki Vakarai 'apstatys' sovietus, buvo beveik nepadoru. Už tat Bendruomenės valdyba, turbūt iš įsibėgėjimo, paskelbė:

"PLB valdybos nuomone, šis Helsinkio 1975 m. rugpiūčio 1 dieną pasirašytas dokumentas Europos valstybėms yra žalingas, nes juo OFICIALIAI yra įteisinginta Sovietų Sąjungos hegemoniją Rytų Europoje... turėjome labai nusivilti, nes Helsinkio aktą pasirašiusieji užtikrina Sovietų Sąjungos karo metu išplėstų sienų neliečiamumą... PLB valdyba mano, kad Helsinkio pasirašytas aktas yra gėdos aktas ir jo pasirašymo diena yra mūsų tautai dar viena gėdulo diena."

Taip PASAULIO LIETUVIO 1975 m. rugsėjo Nr. skelbė "Su pagarba Bronys Nainys, PLB valdybos pirmininkas." Gerai, kad iki to laiko dar nebuvo pasiekę visuotinos vienybės. Kitas veiksnys — Amerikos Lietuvių Taryba — Helsinkio Akte neįžiūrėjo tokios žalos kaip LB. Jos tuo metu buvęs pirmininkas, dabar VLIKo pirmininkas, dr. K. Bobelis teisingai nujaudė, kad Aktas gali duoti mūsų veiksmams naujos progos kelti Lietuvos bylą, o kai R. Česonis buvo paskirtas į JAV delegaciją Madrido konferencijoje — ir Bendruomenė užmiršo, kad ji, Nainio žodžiais "Helsinkio akto nepripažįsta".

Dabar to akto 7 metų proga senatorius Dole štai ką įrašė į Senato Congressional Record š. m. rugpiūčio 2 d.:

"...1975 m. rugpiūčio 1 d. 35 signatarų — 33 Europos valstybių ir JAV bei Kanados — vadai sutiko sustiprinti Europos saugumą ir bendradarbiavimą paspartinta prekyba, kultūriniais ir moksliniais mainais ir siekti karinės įtampos sumažinimo. Baigiamasis Aktas taip pat konstatavo pagrindinių žmonių teisių

standartą, kurio pažadėjo ateityje laikytis. Pirmą kartą žmonių teisės įgavo pagrindinio principo statusą, kuris tvarko tarpvalstybinius santykius".

Atstovų Rūmų Congressional Record'e tą pačią dieną buvo užprotokuluotas ats. Sidney R. Yates pareiškimas, kur tarp kitko sakoma:

"Pagrindinė Helsinkio Baigiamojo Akto tiesa yra ta, kad taika ir saugumas gali egzistuoti tik tokioje atmosferoje, kurioje klesti žmonių teisės."

Žinoma, ir jis, ir sen. Dole ir visa eilė kitų savo pažiūras užprotokolavusių turėjo pareikšti savo nusivylimą, kad Sovietų Sąjunga nesilaiko to, ką pati savanoriškai pasirašė,

Savo laiku rašiau, kad Brežnevas kada nors už tą aktą bus patrauktas atsakomybėn, nes sovietams jis pasirodys tikrai nenaudingas. Greičiausiai jis tikėjosi, kad to žmonių teisių klausimo niekas rimtai nekels, nes pagrindinis sovietų saugumo laidas yra jų apsiginklavimas, o ne žmonių teisių paaisymo rekordas, bet kam duoti progos prikišti, kad, girdi, jūs pakartotinai nesilaikote to, ką pažadėjote? Dabar sen. Dole teigia:

"Kaip vienas iš Europos Saugumo ir Kooperacijos komisijos pirmininkų, esu labai susirūpinęs nuolatiniiais Helsinkio Akto reikalavimų laužymais. Tikėkimės, kad nuolatinis Vakarų budėjimas palengvins gyvenimą Rytų bloko kraštuose, kurių laikymasis tų nuostatų yra labai menkas. Pagerėjimas toje srityje yra būtinas tikram saugumui ir bendravimui Europoje..."

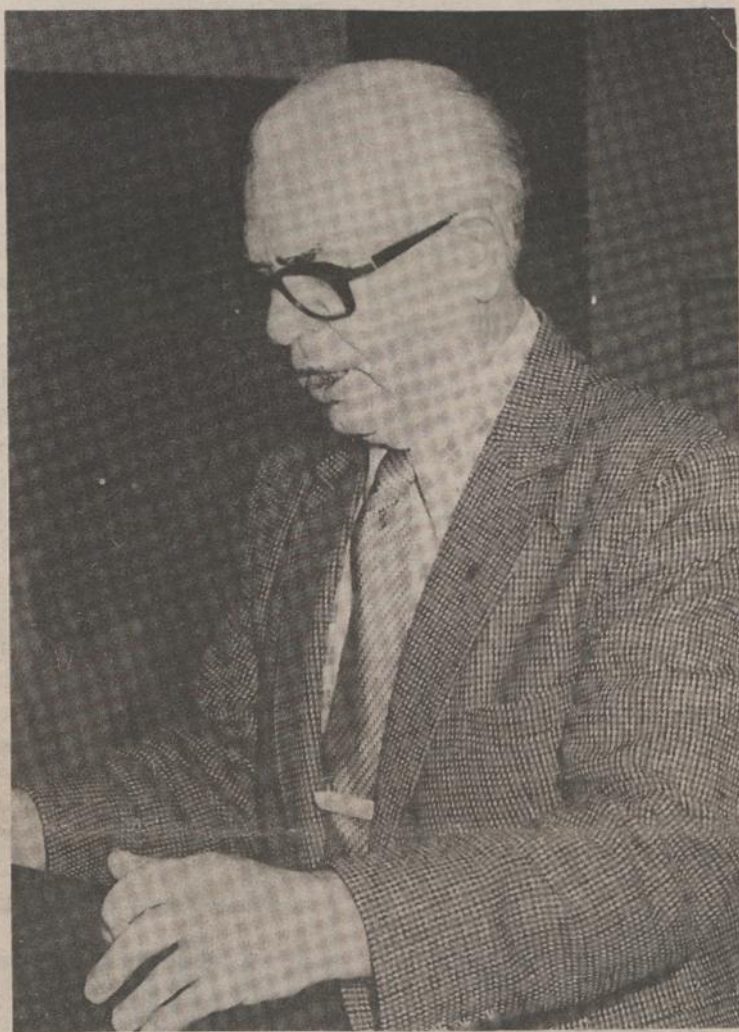
Ta pačia proga kitas senatorius Hatch pareiškė:

"Mes turime tartis su sovietais dėl visą pasaulį liečiančių klausimų, kaip dėl ginklavinimosi kontrolės, tačiau mes negalime priimti jų melo (we must never hesitate to call their bluff). Helsinkis tam davė labai veiksmingą forumą."

Pabaigai dar porą sakinių iš kongresmano Yates pareiškimo:

"Girdėjau, kad dr. J. Orlov, kuris sudarė Helsinkio

'Didžiausias skatintojas mano darbams buvo ir liko tėvynė Lietuva, kurios paunksmėje išsimokslinau ir išėjau į gyvenimą', sako Antanas Juodvalkis

Sukaktuvininkas Antanas Juodvalkis, Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas. J. Tamulaičio nuotr.

Dirvos bendradarbis Antanas Juodvalkis sulaukė 70 metų brandaus amžiaus ir 50 metų visuomeninės veiklos. Ta proga paprašėme sukaktuvininką plačiau pasisakyti kai kuriais klausimais.

— Kadangi daug rašai apie kitus, bet mažai žinome apie tave patį, tai papasakok apie savo vaikystę, išsimokslinimą, visuomeninę veiklą ir kita.

— Gimiau 1912 m. rugpiūčio 6 d. gražiamame Rytų Aukštaitijos kampelyje — Salako parapijoje. Augau 7 vaikų beraščių ūkininkų šeimoje. Į Salako pradžios mokyklą tėvai išvežė 1920 me-

Akto stebėjimo pirmą grupę Maskvoje, jos pirmam posėdyje pakėlė stikliuką degtinės, siūlydamas išgerti: "už mūsų beviltišką uždavinį!" Jie pradėjo dirbti ir iki šiol nenustojo. Jie susilaukė talkos. Jei jie neabejoja Helsinkio proceso svarba, ir mes tikrai negalime abejoti. Jie spaudžia. Mes negalime mažiau veikti".

tų rudenį, dar tebevykstant partizaninėms kovoms su lenkais. Būdavo savaitę, kad su tėviške, esančia už 5 km., negalėdavau susisiekti, nes lenkai būdavo užėmę. Vėliau administracinė linija nusistovėjo už šešeto km. nuo tėviškės.

Po dviejų metų (1923 m.) pradžios mokyklą atidarė gretimame Bajorų kaime, kurią 1924 m. baigiau. Mokytojai patarus ir paraginusi, po ilgų svarstymų, tėvai nutarė pabandyti leisti į mokyklą ir išvežė į Zarasų progimnaziją, vėliau išaugusią į pilną aukštesniąją komercijos mokyklą, kurią 1932 m. baigiau antrąja laida.

Įsigalėjusi ekonominė krizė ir išlaikymas 8 metus gimnazijoje, išsėmė tėvų ir taip menkus išteklius ir siekti aukštojo mokslo reikėjo savo jėgomis. Jau būdamas gimnazijos vyr. klase pradžiai uždariauti, padėdamas silpniesiems mokiniams paruošti pamokas.

Į Kauną nusikrapsčiau tik po dviejų metų ir gavęs darbą 1934 m. įstojau į V. D. universitetą ir studijavau ekonominius mokslus.

Lietuvos nepriklausomas gyvenimas ir teikiama globa sudarė sąlygas jaunimui siekti mokslo ir šviesos.

— Kada ir kokiomis aplinkybėmis įsijungei į visuomeninę veiklą?

— Dar tebebūdamas gimnazijoje įsijungęs į Jaunosios Lietuvos moksleivių būrelį, o gyvendamas Mažeikiuose, nespėjus nė "kojų sušilti", jau 1932 m. pabaigoje JSO sporto klubas išrinko pirmininku, nors nebuvau sportininkas. Man atsisakbinėjant, įrodinėjo, sakdami — tau reiks tik organizuoti rungtynes, o sviedinį mušime mes. Tuo metu JSO klubas turėjo labai stiprią futbolo komandą ir net žydų Makabi neįstengdavo nugalėti. Po metų teko perimti ir vietinio Jaunosios Lietuvos skyriaus vadovavimą. Persikėlęs į Kauną, pirmininkavau J. L. Pilies skyriui ir įsijungiau į Kauno miesto rajono vadovybę.

Pradėjęs studijuoti, įstojau į LST Korp! Neo-Lithuania, kur 1936-37 m. buvau junjorų tėvūnu, 1937-38 m. valdybos vicepirm., 1975-81 m. Chicagos skyriaus išdinininku su 1 metų pertrauka. Korp! Neo-Lithuania buvo nepamainoma visuomeninio darbo mokykla, kurią ir šiandieną šiltai prisimenu ir vertinu. Dirbau, mokiausi ir aktyviai dalyvavau visuomeninėje veikloje. Gal dėl to šiek tiek kentėjo mokslas, bet jaunystės entuziazmas viską nugalėdavo.

1940 m. užėjusi rusiškojo komunizmo banga, nutraukė Lietuvos nepriklausomybės siūlą, sunaikino išaugusį ir išbujojusį organizacinį ir kultūrinį gyvenimą, vadovaujančius asmenis suėmė ir uždarė į kalėjimus ar ištremė į sunkaus darbo stovyklas, lėtai bado ir šalčio mirčiai. Dvidešimt metų ugdytas ir puoselėtas lietuvių gyvenimas, vienu mostu rusiškojo imperializmo buvo sunaikintas.

Okupacijų metais teko įsijungti į lietuvių rezistenciją. Gal, kad netarnavau kariuomenėje ir ginklas buvo svetimas, neteko dalyvauti ginkluotame pasipriešinime, bet kitais būdais veikiau pogrindyje, Lietu-

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Po Izraelio pergalės Beirute. - Arabų moralinis bankrotas.

- Izraelis grįžo prie Senojo testamento.

Jei visi ženklai neklaidina — Izraelis artinasi prie savo tikslo: PLO išstūmimo iš Beiruto ir viso Libano, kuriame bandys sudaryti sau palankią vyriausybę. Jei tai pasiseks, buvo verta rizikuoti santykių su JAV laikinu atšalimu, nes šiaip ar taip Izraelis įrodė savo kariuomenės ir Amerikos ginklų pranašumą, o priešų moralinį bankrotą. Demonstracijų prieš Beiruto bombardavimą buvo Vakaruose, bet ne arabų kraštuose, kurie rėmė palestiniečių teroro veiksmus pinigais ir kurstymu, bet patys viešai stoti kovon nedrįso. Tokiu būdu palestiniečiai tapo ne tik Palestinoje įsikūrusių žydų, bet ir paskutiniuoju laiku labai praturtėjusių arabų auka. Ar toks praregėjimas padės pasisemti pastovesnės taikos — klausimas lieka dar neatsakytas. Labai daug priklausys nuo tolimesnės Izraelio politikos.

Kol kas atrodo, kad aneksavimas viso vakarinio Jordano pakraščio — kadaise buvusios Judėjos ir Samarijos — yra slaptas Jeruzalės vyriausybės tikslas. Prie to strateginiais sumetimais būtų jiems paranku kokia nors forma prisijungti ir pietinę dalį dabartinės Libano teritorijos — iki Litonijos upės. Jei tai pasisektų, labai padidėjęs Izraelis būtų panašus į Pietų Afriką, kur baltųjų mažuma nenori nė galvoti apie lygias teises juodiesiems ir net maišytiems. Žinia, Pietų Afrikoje juodiesiems ūkiškai lengviau gyventi be teisių, negu visoje eilėje juodųjų Afrikos valstybių su visomis teisėmis, tačiau tas faktas nebepatenkina dabartinių žmonių ir nepatenkins palestiniečių. Tai suprantama ir Izraelio opozicinė Darbo partija, kuri viliasi taip vadinama 'jordaniška išeitimi'. Pagal ją dauguma arabų apgyventų Izraelio dabar kontroliuojamų teritorijų turėtų būti prijungtos prie Jordanijos karalystės, kuriai tos teritorijos priklausė anksčiau ir kuri pati faktinai yra palestiniečių valstybė. Bet kol kas Darbo partija krašto nevaldo ir jos vadas Sh. Peres atvažiavęs Amerikon čia gynė invaziją į Libaną, nes kol kas ji atrodo pasisekusi ir kritika šiuo metu Izraeliui tikrai nieko nepadėtų.

Komentuoja londoniškis THE ECONOMIST:

"Prezidentas Reaganas, kaip daugelis kitų žmonių, dar nesuprato, kas Izraelis

verčia elgtis taip, kaip jis elgiasi. Kai Reaganas praeitą savaitę pareiškė Izraelio užsienio reik. ministeriui, kad 'aplink Beirutą ir pačiame mieste turi būti tuojuo sustabdytos kautynės, jis nesuprato įvykių logikos. PLO turi pasitraukti iš Libano dėl to, kad daugumas libaniečių jos ten nenori ir todėl, kad jos buvimas ten reiškia degtuką prie parako statinės. Bet PLO to savanoriškai nepadarys, todėl Izraelis turi parodyti, kad jei ji bandys pasilikti, Izraelis griebsis karo veiksmų. Ir iš tikro nė 48 valandom nuo ministerio vizito pas Reaganą pranslinkus, Izraelis pradėjo sekantį karinės demonstracijos veiksmą. Galvoti, kad Izraelis nesilaikys tos logikos, reiškia nesupratimą dvejų priežasčių dėl kurių jie taip elgiasi."

Pirmoji priežastis esanti ta, kad izraelitai yra Senojo Testamento žmonės. Naujojo Testamento įtakoje esantiems tai nelengva suprasti. Naujojo Testamento žmonės yra ne tik krikščionys ar jais buvę amerikiečiai ir europiečiai, bet ir jų idėjomis užkrėsti buv. europiečių imperijų gyventojai.

Senasis Testamentas žydus išlaikė krūvoje nuo Jeruzalės sunaikinimo 70 m. iki žydų valstybės atkurimo 1948 metais. Išblaškyti žydai kartaus patyrimo buvo išmokyti laikytis labai atsargiai, kukliai ir nežymiai. Izraelis turėjo išdidžiai pakelti savo galvą iš dalies dėl per 1900 metus patirtų nuoskaudų, iš dalies kad tokio galvos ir rankos pakėlimo reikalavo išsilaikymas. Įkvėpimo tam izraelitai rado Senajame Testamente, kuris nesiūlo jokio kompromiso su priešais nei jų pasigailėti, bet reikalauja jų sunaikinimo.

Žinoma, dauguma nūdienių žydų sakyti, kad jie nebetiki į Dievą, kuris patei-

sina toki žiaurumą. Jie tikrai nemano, kad Senuoju Testamentu galima vadovautis XX amžiuje. Bet seni žodžiai skamba jų pašmonėje ir Izraelio patyrimas nuo 1948 m. parodė jų vertę. Faktas, kad dabar didesnė Izraelio gyventojų dalis yra kilusi iš Viduriniųjų Rytų, o ne Europos ar Amerikos tik padidina skirtumą tarp New Yorko ir Tel Avivo. Kas matė liesus, saule nudegintus Izraelio karius žygyje ar jų tankų kolonas žino, kad jis matė Senojo Testamento atspindį moderniam pasaulyje.

Antra priežastis, verčianti izraelitus elgtis, kaip jie daro, yra nesaugumo jausmas. Sunku sutikti, kad jų saugumas reikalautų biblinės teritorijos. Tuo atveju Izraelis turėtų siekti Efrato upės. Sunku patikėti, kad kraštas, kuris per paskutiniu 34 metus laimėjo keturis karus ir beveik laimėjo penktą, ir kurio kariuomenė lengvai pasiekė Beirutą, galėtų jaustis nesaugus, bet iš tikro geografiškai verčia jį būti nesaugiu. Kiek gi jo

■ Iš kitos pusės

Palaiminta jaunystė! Jūros, marios tada dar iki keilių. Ir tikima į tvarką pasaulyje. Štai viena mergaitė rašo ATEITIES 5 Nr.:

"Dalyvaudama ateitininkuose, aš save papildau ateitininkų idealais. Jie mane moko, kaip geriau gyventi... Organizacijos bando jaunimui duoti geresnį švento Rašto supratimą. Skautų organizacija irgi naudinga. Ten yra įvesta Dievo pamokymai ne tik čia mieste tarp žmonių, bet ir miške, stovyklose."

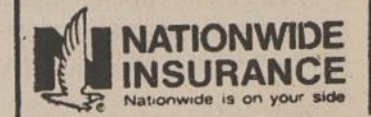
Atseit žinome, kaip tvarkytis mieste ir miške, tačiau laikui bėgant pasirodo, kad ir organizacijos ne viską aprėpia. Dr. Jonas Adomavičius barasi liepos 6 d. DRAUGE:

"Dabar DAŽNAI BEVEIK visi seneliai atvežami ligoninėse su didžiausiais iškraipytais, per metų metus nekirptais kojų pirštų nagais. Tai tau ir vaikai! Tai tau ir žmonės, tai tau ir kaimynai bei pažįstami... Visi tik tyko senelio palikimo, o apie jam bent minimalią pagalbą nė neužsimink."

Kaip matome, dar neturime pakankamai organizacijų visom problemom spręsti. O senstant tų problemų vis daugėja. (vm)

yra — kaip nuo Brooklyno tilto iki Kennedy aerodromo! Žinia, dabartiniai ginklai nesiskaito su sienomis, tačiau tuzinas papildomų mylių galėtų labai padėti tankų manevrams būsimam kare. Turėti savo žinioje aukštumą leidžia mažiau bijoti netikėto puolimo. Demobilizuota zona leidžia lengviau praveisti mobilizaciją. Nesaugių Senojo Testamento pasekėjų tauta gal nesukelia pasigėrėjimo, bet ji yra faktas, — aiškina The

Economist, — kurį reikia suprasti ir jo neužmiršti reikalaujant teisių palestiniečiams.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai
grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija
neatsako.**NAUJŲJŲ MOKSLO METŲ
BELAUKIANT**

Baigiasi rugpiūtis, o su juo praktiškai ir vasara. Netrukus atsidarys mokyklos naujiems mokslo metams, kuriems ruošiasi mokytojai ir kurių nekantriai laukia mokiniai. Betgi didžiausias rūpestis tenka tėvams, kurie augina mokyklinio amžiaus vaikus ar jaunuolius.

Pusė bėdos yra tiems tėvams, kurie jau spėjo nuo savo tautinės grupės nutolti ir kuriems nebesvarbu, kaip tas lietuviškasis gyvenimas išvijoje klostosi. Jie pildo tai, kas valstybės įstatymų nustatyta: atitinkamo amžiaus vaikai turi išeiti pradinį ir aukštesnį mokslą valdinėje mokykloje, arba tolygiai pripažintoje privačioje su dėstomąja anglų kalba. Gi kad jų vaikai mažiau skirtųsi nuo kitų čiagimių amerikoniukų, net ir gimtąją kalbą jie išvaro iš savo šeimos ir namų. Ir taip plinta nutautėjimas, o jam įsikerojus - šeimos narių tarpusavio ryšius apsprendžia visagalis dokeris ir kitos materialinės gėrybės, kurios tačiau labai retai padaro žmones laimingais.

Visai kitaip dėstosi reikalai tiems tėvams, kurie siekia gilesnių ir tampresnių ryšių su savo prieaugliu. Jie džiaugiasi visu tuo, ką jie patys paveldėjo iš savo tėvų dvasine prasme ir kas juos, kaip lietuvių, išskiria iš visų kitų tautybių. Jiems lietuviškas gyvenimo būdas su savomis tradicijomis ir savais tautiniais rūpesčiais tebėra arčiau širdies, daug arčiau, negu egzistencija išvijoje. Su ta egzistencija jie skaitosi kaip su kasdienine būtinybe savaitės būvyje, bet savo tautiečių tarpe ir lietuviškų reikalų šešėlyje jie jaučiasi praleidžiant šventadienį. Toks žmogus, labai suprantama kodėl, nepalaužiamai trokšta ir siekia, kad jo galvosena persiduotų ir tiems jo šeimos nariams, kurie seka ir seks po jo. Todėl ir mokslo metų artėjimas jam sukelia dvigubai daugiau problemų: 1) kaip susitvarkyti su vaikų pagrindiniu moksliniu valdinėje ar privačioje mokykloje ir 2) kaip sudaryti sąlygas, kad jo vaikai galėtų išeiti visą liuanistinę mokyklą, prieinamą išvijoje.

Su prieauglio mokymusi anglų kalba valdinėje ar atitinkamoje privačioje mokykloje prisieina susitvarkyti pirmo-

je eilėje taip, kaip visi kiti susitvarko. Tai yra būtinybė, reikalaujanti gerai išmokti valstybinę kalbą, nes tik paviršutinis jos mokėjimas bus stabdys visą gyvenimą; tiek siekiant specialybę suteikiančio aukštojo mokslo, tiek ji baigus isidarbinant. Paviršutinis valstybinės kalbos mokėjimas gal kartais pakankamas paprasčiausiems darbams, bet ir tai ne visada.

Savo tėvų gimtosios kalbos mokėjimas -- ar jis būtų įgytas šeimoje, mokykloje, bažnyčioje, organizacijoje, ar visose kartu paėmus -- yra lygiai tokia pat būtinybė, siekiant gyventi pilnutinį lietuvišką gyvenimą. O jos pramokimui geriausias laikas tėra tik mokyklinis amžius, gavus pagrindus šeimoje iki mokyklinio laikotarpio. Todėl, siekiant išvijoje išlaikyti lietuviybę, yra nepaprastai svarbu, kad kiek galint daugiau mokinių liuanistines mokyklas lankytų ir jas baigtų.

Liūdnai nuteikia laikraščiuose skelbiama žinia, kad štai ten ir ten liuanistinė mokykla veikė, bet dėl mokinių stokos turėjo šiais metais užsidaryti. Visos išvijos mokyklų suvestinės taip pat rodo mokinių skaičiaus mažėjimą. Priežasčių tam daug, bet ne visos itikinančios. Mokytojų nelengva surasti, bet rimtai stengiantis jų vis dėlto susirandama. Mokinių nenorą lankyti liuanistines mokyklas, kada kiti pramogauja, galima atremti pavyzdžiais, kada noriai mokomasi muzikos ar baleto, kitiems taip pat pramogaujant. Mokslapinių našta tėvams nėra taip labai nepakeliamą, kada mokyklų išlaikymą paremia visuomenė, atitinkamai į ją kreipiantis.

Atrodytų, kad didžiausia kliūtis yra lietuviškųjų kolonijų išsisklaidymas. Kada gyvenome miestuose, savo tautybių dominuojamuose rajonuose, kur viskas buvo čia pat ir lengvai pasiekiamą, nesunku būdavo ir liuanistinių mokyklų klases užpildyti. Sunkumai prasidėjo su įsikūrimu priemiesčiuose ir užmiesčiuose. Pa ilgėjo atstumai, mokyklų pasiekimas pasunkėjo - klases ėmė tuštėti. Bet, vaikų gerbūviui aukodamiesi, nemaža tėvų ir tokių atvejais ryžtasi vaikus į liuanistines pamokas

Pokalbis su Antanu Juodvalkiu...

(Atkelta iš 1 psl.)

vos laisvės kovotojų sąjungos gretose.

Pasitraukus į Vokietiją, teko dirbti Lietuvių tremtinių draugijoje ir Raudonajame Kryžiuje. Pasibaigus karui, vedžiau atkaklią lietuvių-žemaitę Oną Norkutę ir išauginome sūnų Uosį ir dukrą Eglę.

Nė vienas giminių Amerikoje neturėjome, o į kitus kraštus vykti nesiruošėme, tad kantriai laukėme ir dailės rėmės affidavitų. Sulaukėme, jas sudarė anksčiau iš mūsų stovyklos išemigravęs inž. Jonas Vasys-Vasiliauskas. 1949 m. rugpiūčio 10 d. iš Bremenhaveno išplaukėme į New Yorką ir per "Velnio" salą pasiekėme Chicagą (mat, sūnus Uosis buvo susirgęs tymais ir uždėjo karantiną). Gerų žmonių padedami įsikūrėme East Chicagoje, Ind. Gavau darbą plieno liejyklose, kur išdirbau 26 metus iki išėjau į pensiją.

East Chicago, Ind. žinomas plieno liejyklų ir naftos rafinerijų miestas. Lietuvių čia gyveno apie 300 šeimų, turėjo savo šv. Pranciškaus parapiją ir pradžios mokyklą, kurioje mokytoja vos seselės kazimierietės iš Chicagos. Tuojuo išsijungiau į veikusias lietuvių organizacijas ir įsteigėme Lietuvių tremtinių draugijos skyrių, 1953. XI. 15 persiorganizavusį į LB East Chicagos apylinkę, kurioje teko eiti įvairias pareigas. Įsteigus ALT S-gos East Chicagos skyrių, daug metų teko būti vadovybėje ir atstovauti ALTe. Čia vyko minėjimai, kultūriniai renginiai, susirinkimai, kuriuose ne kartą teko skaityti paskaitas ar daryti pranešimus. Nesitenkinau vien tik parapijine veikla, bet dalyvavau suvažiavimuose, konferencijose, seimuose. Išėjęs į pensiją ir persikėlęs gyventi į Chicagą, didžiausią lietuvių telkinį, dar plačiau įsitraukiau į visuomeninę veiklą.

vežioti ir vežioja. Jeigu būtų daugiau skatinama, gal nors ir tolimesni kaimynai galėtų tą vežiojimą dalytis pakaitomis? Gal tie, kurie iš tikrųjų rūpinasi liuanistiniu švietimu turėtų ieškoti asmeninių kontaktų su tėvais, kurie nepriverčia savo vaikų leisti į veikiančias liuanistines mokyklas? O gal reikėtų pagalvoti apie naują, mažesnio rajono mokyklų organizavimą?

Giliai suprantant liuanistinių mokyklų svarbą ir jų įtaką lietuviškos jaunumos ugdymui ir brandinimui, reikėtų kiekvienoje lietuvių gyvenamoje vietoje iki pat pašaknių išsiaiškinti, kas darytina, kad mokinių skaičius liuanistinėse mokyklose liautųsi mažėti. O tam išsiaiškinimui geresnio laiko nebus kaip dabar, tai yra prieš naujų mokslo metų pradžią.

Šiuo metu esu LST Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas, PLB valdybos sekretorius, Lietuvių Fondo valdybos narys ir informacijos komisijos pirmininkas. Priklausau Amerikos Lietuvių Tautinei s-gai, Lietuvos Laisvės Kovotojams, Lietuvių žurnalistų s-gai, BALFui. Susirinkimai, posėdžiai, kultūriniai bei pramoginiai renginiai užima didelę laisvalaikio dalį.

— Esi nuolatinis Dirvos ir kitų lietuviškų laikraščių bendradarbis ar visuomeninė veikla netrukdo spaudos darbu?

— Ne, netrukdo, o dažnu atveju sudaro progas. Nesu rašytojas, o tik kronikininkas. Visados stengiuosi matytus vaizdus ar girdėtus žodžius tiksliai perduoti, kad skaitytojai turėtų pilną ir neiškreiptą vaizdą. Nevengiu padaryti ir savo išvadų. Susirinkimai, konferencijos ar kultūriniai renginiai sudaro pagrindą mano apžvalgoms. Nemėgstau perdėto pataikavimo ir liaupsinimo, jei jų nėra nusipelnę, o visi nori išgirsti gerą žodį ar pagirimą, nors ir nepelnytą.

Už paskaitininkui ar organizacijos vadovui parašytą tiesos žodį ar nurodytus netikslumus, dažniausiai užsitrauki visos organizacijos rūstybę ir nepelnytus priekaištus. Kronikininkui nelengva praeiti pro aprašomą įvykį, kad būtų ir "vilkas sotas ir oškelė sveika". Šiuo metu visi yra labai jautrūs, pasidarė viską žinančiais ir nė nebandyk užsiminti apie padarytas klaidas ar netikslumus. Ypač labai jautrūs politikai, nes jie jaučiasi žiną visus politinius vingius ir plonybes.

Rašinėti spaudoje pradėjau tik Amerikoje, nes maniau, kad rašyti į laikraščius ar knygas, dera tik išrinktiesiems. Kai parašiau pirmąsias korespondencijas ir gavau iš šalies paskaitinimą, o redaktorių primygtiną pageidavimą dažniau rašyti, taip ir įsitraukiau į spaudos darbą.

Išėjęs į pensiją, turiu daugiau laiko ir galiu dažniau lankytis vakarones, paskaitas, minėjimus ir kitokių renginių, o patirtus įspūdžius perduoti spaudai. Rašymas niekad nesudarė sunkumų; nei mokykloje, nei įstaigoje. Manėčiau, kad dažnas galėtų rašyti, jei turėtų noro ir ryžto. Pradžioje būtų sunkiau, o ilgainiui įprastų, kaip ir į daugelį kitų darbų.

— Kokie darbai ir rūpesčiai dabar sleigia ir kuriems teikiama pirmenybė?

— Darbų yra daug, šiuo metu pirmoje vietoje laikau

sukurtuvines organizacijas, į kurias esu įsijungęs ar net vadovauju. Pirmoje vietoje yra Korp! Neo-Lithuania, švenčianti 60 metų veiklos sukaktį. Šiai sukakčiai atžymėti organizuojama Darbo dienos savaitgalyje trijų dienų išvyka į Tabor Farm, Sodus, Mich., su plačia programa ir pabendravimu. Komplektuojama medžiaga spec. Dirvos laidai, kuri turėtų pasirodyti spalio pabaigoje, prieš Korp! Neo-Lithuania metinę šventę. Spec. Dirvos laidai medžiagos rinkimu rūpinasi kolega Juozas Jurevičius.

Antras sukurtuvininkas yra Lietuvių Fondas, kuris 1982 metus yra skiręs 20 metų veiklos sukaktį atžymėti. Nemažas rūpestis surinkti medžiagą apie Lietuvių Fondo veiklą spec. Draugo kultūrinio priedo laidai.

Tik ką iškilo operos solistės Lilijos Šukytės koncerto ruošimas ir tinkamas lietuvių visuomenės informavimas.

Prie Lietuvių Fondo leidinio reikia prikišti savo trigrašį, nors pagrindinį darbą veža A. Bagdonas.

Be to, yra ir kitų bėgamųjų reikalų, kuriems lygiagrečiai skiriamas tinkamas dėmesys. PLB valdyba renka aukas Lituanistikos katedrai įsteigti Illinois universitete Chicagoje ruošiasi II PL Dienoms, kurių organizacinio komiteto pirm. yra dr. A. Razma. Negalima aplenkti ir kitų visuomeninių, kultūrinių ir socialinių reikalų.

Apie šiuos ir kitus reikalus reikia informuoti lietuvių visuomenę ir kvieisti į talką juos įgyvendinti. Be spaudos ir radijo darbuotojų pagalbos, didžioji planų dauguma nebūtų įvykdyta.

Baigiant šį pasikalbėjimą (o norėtusi daug plačiau ir išsamiau nušviesti aplinkybes ir sąlygas, kuriose tenka dirbti), noriu padėkoti Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudiui už suteiktą progą, pasiskardinti lietuvių visuomenei. Betgi didžiausia ir nuoširdžiausia padėka priklauso gyvenimo bendrakeivei Onutei už teikiamą moralinę paramą ir talką, paruošiant apžvalgą. Vaikų — Eglutės ir Uosio paskata ir šiltas dėmesys mano kukliems darbams, suteikia moralinę paramą.

Betgi didžiausia skatintoja buvo ir liko tėvynė Lietuva, kurios paunksmėje įgijau žinių, išsimokslinau ir išėjau į gyvenimą.

Labai pagarbiai prisimenu mirusius tėvelius, kurie būdami beraščiai, suprato mokslo svarbą ir varganose sąlygose įstengė išleisti į gimnaziją.

Ačiū visiems lietuviško darbo talkininkams.

Jurgio Janušaičio jubiliejus

Lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkas Jurgis Janušaitis š. m. rugpiūčio 4 d. sulaukė brandaus 70 metų amžiaus. Ta proga grupė inciatorių su operos solistu Vaclovu Momkum priešaky suruošė jo pagerbimą Chicagoje, Lietuvių Tautinių Namų salėje, rugpiūčio 7 d. Jau savaitę prieš tą vakarą visos 250 vietų buvo užimtose, todėl didelis skaičius norėjusių Janušaitį pagerbti nepateko į vidų.

Pagerbimą pradėjo Vaclovas Momkus iškeldamas jubilato nuopelnus lietuviškos išeivijos spaudai ir menui, pakviesdamas Vytautą Kasniūną praveisti vakarą. Lietuvių žurnalistų sąjungos vicepirmininkas Algirdas Pužauskas — pagrindinis vakaro kalbėtojas — trumpai palietė sukaktuvininko biografiją. Janušaitis gimė Lietuvoje, Džiugionių kaime, todėl esąs visada džiugios nuotaikos.

Solistė Margarita Momkienė, komp. Aloyzui Jurguiui pianinu palydint, pirmiausia padainavo dr. Leonardo Šimučio dainą: "Ir troškau būti dainius", žodžiai Leonardo Šimučio — tėvo. Ir kitą dainelę: "Mano sieloj šiandien šventė". Abi dainos gerai tiko vakaro nuotaikai. Po to, solistei vadovaujant visi, prisipildę šampano taures, sugiedojo jubilatui "Ilgiausių metų". Kun. Jurgis Šarauskas sukalbėjo invokaciją. Prasidėjo vaišės, kuriose be kitų dalyvavo ir iš toliau atvykusios jubilato dukros: Danguolė su dukraite Vanesa ir Rasa su vyru Beniu Skvirbliu. Daug svečių buvo iš tolimesnių vietovių, kaip Kanados, Floridos ir pan.

Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė linkėjo Janušaičiui neišsikelti į Floridą, o likti mūsų Chicagoje. Vanesa Varnaitė sveikino šeimos vardu ir džiaugėsi senelio dosnumu. St. Baras dėkojo už pagalbą Lietuvių Fondui. Kun. Ze-

nonas Gelažius — joniškietis, prisiminė jubilato veiklą Vokietijos stovykloje. J. Indriūnas sveikino lietuvių paštininkų sąjungos vardu. Inž. M. Jakaitis — L. Bendruomenės vardu. J. Jasinevičius — Dainavos ansamblio vardu. J. Jurkūnas — LT Namų ir tautinės sąjungos vardu. V. Kleiza — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Dr. L. Kriaučeliūnas, A. Regis, J. Širka, kun. J. Prunskis sveikino jubilatą ir linkėjo jam toliau nepavargstant tęsti jo veiklą. A. Rinkūnas atvykęs iš Kanados prisiminė, kai jubilatas dirbo Šilutės (Klaipėdos krašte) pašte ir buvo

Vaclovas Momkus kalba įteikiant skulpt. Petro Vėbros medyje išdrožtą sukaktuvininko Jurgio Janušaičio portretą. Šalia stovi Vytautas Kasniūnas, Algirdas Pužauskas, Stasys Džiugas, Petras Petrutis, Zigmas Moliejus ir sukaktuvininkas Jurgis Janušaitis.

V. A. Račkausko nuotr.

Inž. J. Jurkūnas (dešinėje) sveikina sukaktuvininką Jurgį Janušaitį.

V. A. Račkausko nuotr.

jo, Rinkūno, šaulių būrio vado pavaduotojas.

Raštu gauti apie 180 sveikinimų. Vytautas Kasniūnas keletą jų būdingesnių atrinko ir paskaitė.

Vaclovas Momkus sveikino jubilatą Lietuvių Operos vardu padainuodamas, komp. Aloyzui Jurguiui pianinu, plėšikų ariją iš "Kornevilių Varpų" operetės, tik savais žodžiais.

Rengėjų komitetas po to įteikė jubilatui skulptoriaus Petro Vėbros medy-

je išskulptuotą sukaktuvininko atvaizdą.

Jubilatas Jurgis Janušaitis dėkodamas pažymėjo, kad jis visada ieškojęs žmoguje gėrio ir grožio ir jo tėvelis, prieš mirtį, palikdamas aštuonis vaikus, priminė jiems daryti žmonėms gerą. Dėkojo iniciatoriams suruošusiems šį jubiliejų. Su ašaromis akyse dėkojo savo seseriai p. Ivanauskienei padėjusiai jam įsikurti Amerikoje. Dėkojo savo prekybos partneriui Mažekai už puikų sugyvenimą ir

pasisekimą versle. Išskirtinai sveikino savo draugą žurnalistą Antaną Juodvalkį, š. m. rugpiūčio 6 d. sukačiusį taip pat 70 metų amžiaus. Džiaugėsi draugų ir klientų gausa. Padėkojo solistei Momkienei, komp. Jurguiui, Momkui, Pužaus-

kui, Kasniūnui ir visiems ji prisiminusiems.

Balio Pakšto orkestrui grojant dar ilgai visi linksminosi ir džiaugėsi puikiai praėjusiu mielo ir brangaus Jurgio Janušaičio pagerbimu.

Vyt. A. Račkauskas

PUIKIAUSIUS KILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

New Yorke sparčiai auganti ir dinamiška
FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

patarnauja viso pasaulio lietuviams.

- KASA už paprastas taupyme sąskaitas moka 9% palūkanų.
- Už IRA pensijos indėlius KASA šiuo metu moka 15%.
- Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 dolerių —

Kreipkitės į KASĄ šiuo adresu:

Lithuanian Federal Credit Union, 86-01 114th Street,
Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: (212) 441-6799.

(31-33)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

Naujos rūšies vaistai širdies ligų gydyme

Dr. Antanas Butkus

Širdies-kraujagyslių sutrikimai yra labiausiai paplitusi liga Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Nuo tos ligos komplikacijų šimet mirs virš 750,000 gyventojų. Siom ligom gydyti bus išleista virš 3½ bilijonų dolerių. Dėl tokios didelės sumos pinigų rungtyniauja daugelis Amerikos vaistus gaminančių kompanijų, norėdamos pagaminti kuo patrauklesnius ir veiksmingesnius vaistus.

Širdies ligos kankina amerikonus jau daugelį metų, tačiau paveiksmingų vaistų nebuvo. Gal daugiausiai dėl tinkamų vaistų nebuvimo nuo širdies ligų gydymo, maža dalis gydytojų širdies ligų srityje nedirbo. Tą darbą dirba biochemikai, fiziologai, farmacininkai, bet ne gydytojai.

Pastaruoju metu atsirado naujos kategorijos vaistų širdies-kraujagyslių gydymo srityje. Tarpe jų vieni iš daugiausiai žadančių vaistų yra taip vadinami beta-adrenerginės sistemos ir kalcijaus kanalų užblokuotojai. Šių vaistų atradimas priskaitomas prie didžiausio laimėjimo nuo prieš šimtmetį surasto nitroglicerido panaudojimo.

ATEROSKLEROZE PAGRINDINĖ ŠIRDIES LIGŲ PRIEZASTIS

Prie širdies ligų priskaitoma daugelis tos ligos variantų, kurių pagrindinė atsiradimo priežastis yra kraujagyslių ateroskleroziniai pakenkimai, kurių pasėkoje riebalinės medžiagos padengia išvidines kraujotakos sienelės. Jeigu dėl tos priežasties susiaurėja arterijos kurios maitina širdį, tai kraujotakos pristatymas širdyje ir tuo pačiu deguonies kiekis sumažėja. Kuomet kraujotakos pristatymas gerokai sumažėja, žmogus pajunta angina pectoris skausmus. Tas anginos skausmas dar labiau padidėja širdies apkrovimo sunkesniu darbu, mankšta ar nervinio susijaudinimo metu.

Jei aterosklerozinių pakenkimų susiaurintos širdies arterijos yra visiškai užblokuojamos kraujotakos krešulio, iškyla širdies smūgis, kurio pasėkoje sunaikinami širdies muskulai. Iš pusantro milijono amerikonių, kurie kas met turi širdies atakas, vienas trečdalis (pusė milijono) jų numiršta. Tuos duomenis paskelbė Amerikos Širdies Draugija.

Virš 98% visų, kurie išgyvena širdies smūgį, turi aterosklerozinius kraujagyslių pakenkimus. Tie, kurie kraujagyslių pakenkimo neturi, širdies smūgio atveju miršta nuo kraujotakos krešulio ar širdies kraujagyslių spazmų.

NERVINIUS IMPULSUS UŽBLOKUOJANTYS VAISTAI

Viena iš daugiausiai žadančių vaistų gydyti širdies

kraujagyslių problemas yra beta-adrenerginės užblokuojimo medžiagos, arba 'beta užblokuotojai'. Iš tos rūšies vaistų propranololis yra plačiausiai vartojamas, ypačiai dėl angina pectoris skausmų. Propranololis yra US valdžios pripažintas dar dėl nenormalaus širdies ritmo (arrhythmia) pašalinimo. Timololis sėkmingai vartojamas dėl apsaugojimo nuo antros širdies atakos.

Beta užblokuotojai žmogaus kūne turi keletą pasekmių. Jie gali sumažinti širdies plakimo greitį anginos skausmus išgyvenančių pacientų. Tas širdies greičio sumažinimas palengvina širdies darbo apkrovimą ir kartu sumažina deguonies poreiklavimą širdyje. Nuo aterosklerozinių pakenkimų susiaurėjusios širdies kraujagyslės sunkiai pristato pakankamą kiekį kraujo. Anginos skausmų ištiktai širdžiai kraujo pristatymas dar daugiau pasunkėja. Beta užblokuotojai sumažina širdies darbo krūvį, tad širdis gali išsiversti su žymiai mažesniu kraujo kiekiu pristatymu. Dėl tos priežasties angina sergantieji pacientai tų vaistų pagal ba turi mažiau skausmo ir lengviau išgyvena fizinį bei nervinį įtempimą. Tuo pačiu metu beta blokuotojai sumažina širdies susitraukimo pajėgumą, tuo sumažindami ir širdies apkrovimą. Šalia to, beta blokuotojai sumažina sistolinį kraujo spaudimą (išeinantį iš kraujo išstūmimo iš širdies). Dėl to fakto beta užblokuotojai yra geras vaistas pacientams su aukštu kraujo spaudimu.

RECEPTORIAI MEDŽIAGŲ PRIJUNGEJAI LĄSTELĖSE

Kad medžiaga būtų fiziologiniai paveikliai, ji turi turėti organizmo ląstelinėse membranose taip vadinamus receptorių, prie kurių toji medžiaga prisijungia ir tuo būdu gali būti inkorporuota į ląstelės vidų. Beta blokuotojai turi beta receptorių. Jau seniau buvo žinoma, kad impulsų keliavimas per simpatetinę nervų sistemą priklauso nuo kitų neuro-terteikėjų, k.a. epinefrino ar adrenalino ir norepinefrino arba noradrenalino. Šie neuro-terteikėjai veikia į muskulinius ląstelių receptorių, esančius kraujagyslių sienelėse ir kitose kūno dalyse.

1906 metais anglas fiziologas H.H. Dale pramatė, kad simpatetiniai nervų impulsai veikia į dvi skirtingas receptorių rūšis. Tie receptoriai vėliau buvo pavadinti alfa ir beta receptorių vardu. Kuomet alfa receptoriai, esantieji kraujagyslių sienelėse katekolaminų (epinefrino ir norepinefrino) yra stimuliuojami, tuomet jie sutraukia kraujagysles. Iš kitos pusės, kai beta recepto-

riai yra stimuliuojami, tai jie kraujagyslių sienelės atpalaiduoja, jas releksuodami. Kadangi kraujagyslių sienelėse yra žymiai daugiau alfa receptorių, tai galutinai katekolaminų veikla yra kraujagyslių sutraukimas, o ne jų releksavimas.

1967 metais buvo surasta, kad beta receptoriai yra dviejų rūšių: betal receptoriai veikia į širdies pompavimo greitį ir jos susitraukimo jėgą. Beta 1 receptoriai taip pat yra inkstuose, kur jie veikia į renino enzimo funkcijas, kontroliuojančias kraujagyslių sienelės sutrikdančio angiotensino išleidimą. Beta 2 receptoriai releksuoja plaučių bronchus ir periferinius kraujagyslių indus. Šie duomenys nėra vien akademinės reikšmės, nes farmakologiniai beta blokuotojai yra gana tikslūs, kadangi jie užblokuoja tik beta 1 arba tik beta 2 receptorių. Tie receptorių blokuotojai, kurie blokuoja beta 1 ir beta 2 receptorių, negali būti naudojami aukštą kraujo spaudimą ar angina turintiems pacientams, kurie dar turi ir astmą, nes pastarieji blokuotojai gali sukelti bronchines spazmas.

Iš kitos pusės metoprololas, kuris teblokuoja tik beta 1 receptorių, gali būti naudojamas aukštą kraujo spaudimą turintiems pacientams, kurie dar ir kenčia nuo astmos. Šiuo metu Federalinei valdžiai yra išteikti patvirtinimui keletas beta blokuotojų. Pradiniai duomenys rodo, kad jie bus labai veiksmingi ir padės pacientams su angina pectoris ir su aukštu kraujo spaudimu. Propranololio vartojimas žymiai sumažino širdies atakos priepuolius.

SIRDIES SPAZMŲ ATSIRADIMO PRIEZASTYS

Ilga laiką medicinos mokslas netikėjo, kad spazmos gali sukelti anginos ataką, nes niekas to bandymais negalėjo įrodyti. Tik 1960 metais Clevelando Klinikose surastas angiografijos metodas, kuris naudoja tam tikrų medžiagų (radio-paque) kurios peršviečia kraujotakos indus, padarydamos juos X-ray filmoje aiškiai matomus. Tuo būdu įrodyta, kad širdies arterijose atsiranda spazmos, nors to arterijos ir yra be aterosklerozinių pakenkimų. Ir toks spazmų kilmės išsiaiškinimas padėjo išspręsti dar vieną didelę mislę: kodėl kai kurie pacientai miegodami ar poilsiaudami (be jokios fizinės ar dvasinės įtampos) staiga gauna anginos ataką? Arterijų spazma ir yra toji anginos priežastis. Tokios rūšies pacientų šiuo metu priskaitomas gana didelis procentas. Kai kurie gydytojai tvirtina, kad spazmos sukelia anginos skausmus apie vieną trečdali anginos ligą turinčių pacientų.

Poetas Balys Auginas.

Jono Garlos nuotr.

IDEALIZMO LAŠAS

EPITAFIJA MATERIALISTUI.

BALYS AUGINAS

JIS tikėjo akmens

Amžinumu —

Kad garbė — kaip granitas

Tvirta. Ir tiesa, kaip auksas,

Akinas tikrovės liuzija.

Kad plienas — galybių spindėjimas,

Žvilgys, lyg žodis

Lankstaus diplomato — —

Ir kilnių savo žingsnių

Dundėjimo garsui

Atminti —

Nusprendė nemarų vainiką

Akmens sau nupinti

Paliktų šioj planetoj darbų — —

Į garbė — į laurus

Jo žemiškų žygių —

Auksinę teisybę

Ir nuopelnų plieną

Galybės

Sujungia abu — —

O krinta vandens

Nežinomas lašas —

Kaip kirvarpa

Grauzia paminklo granitą

Į dulkes — —

Apspiaudo rūdim

Raides auksines ir metalą

Ir trupančio kapo

Garbės trupiniai

Dulėdami bala — —

Tik lašo dvasia

Amžiną auka

Nuplauna paminklų stabų

Išdidųjį veidą

Dieviškai tiesai:

Tekės amžiną upe

Mažo lašo garbė

Šviesiam nežinios horizonte — —

Apie 10% visų anginos pacientų kraujagyslėse neturi aterosklerozinių pakenkimų, tad jų skausmai atsiranda tik nuo spazminės atakos.

Spazmos atsiradimo priežastys dar nėra pilnai išaiškintos.

Vieni aiškina, kad jos atsiranda dėl staigaus kalcijaus ionų suplaukimo į lygiojo raumens ląsteles, ar nepakankamo jų atsargos kiekio ląstelėse. Kiti aiškina, kad spazmos atsiranda (Nukelta į 6 psl.)

Naujos rūšies vaistai...

(Atkelta iš 5 psl.)

da dėl kraujagyslės sienoje esančių aterosklerozinių pakenkimų pratrūkimo, ar dėl trombocitų sukresėjimo ir kraujo krešulio suformavimo. Paskutiniui atvejui prostaglandinai turi daug įtakos, nes trombocitų sukresėjimo metu pagaminamas tromboksenas (vienas iš prostaglandinų), kuris turi labai stiprią galia sutraukti kraujagysles. Bandymuose su gyvuliais yra įrodyta, kad tromboksenas gali sukelti spazmas.

SIRDIES SPAZMAS PASALINANTIEJI VAISTAI

Kita vaistų rūšis, tai kalcijaus kanalo užblokuotojai. Jie sustabdo širdies kraujagyslių sienelių susitraukimą, kas padidina kraujo kiekio pristatymą širdžiai. Tuos sustabdytojus vartojant širdies sienelių lygusis raumuo daug mažiau susitraukia, tuo išvengiama širdies spazmų ir staigaus kraujo pristatymo nutraukimo į širdį. Širdies spazmų sulaukymas yra ypatingai svarbus angina pectoris pacientams. Beta užblokuotojas spazmų sulaukyti ar pašalinti negali.

Kai kurie kalcijaus užblokuotojai pristabdo širdies susitraukimo galia, ar sumažina jos pompavimo greitį ir dėl to sumažina deguonies poreiką širdyje. Kai kurie kalcijaus užblokuotojai išplečia kūno galūnių kraujagysles, tuo sumažindami kraujo pristatymo pasipriešinimą ir palengvindami širdies pompavimo darbą. Šie vaistai net pakeičia širdies elektrinius impulsus, tuo ją apsaugo nuo pompavimo sutrikimų (arrhythmias). Nors yra žinoma, kad kalcijaus užblokuotojai sulauko kalcijaus jonų tekėjimą lygiojo raumens ląstelių membranoje, tačiau kokiū būdu tas įvyksta mokslas dar galutinai neišaiškino. Yra žinoma, kad kalcijaus ionai vaidina labai svarbų vaidmenį muskulų susitraukime. Kalcijaus ionai veikia į širdies muskulų dvejopai: a) susijungdami su proteidais (nyosinu ar aktinu) juos sutraukia, ar b) patys būdami pozityvios elektros krūvio, neutralizuoja kai kurių negatyvų muskulų elektrinį krūvį ir tuo juos sutraukia.

Kalcijaus, natrijaus ir potasijaus jonų nuolatinis pirmyn ir atgal keliavimas per lygiojo raumens ląstelines membranas pagamina visą eilę elektrinių impulsų, kurie palaikė širdies plakimą. Lyginant su beta užblokuotojais, kalcijaus blokuotojai turi tą gerą savybę, kad jie sulauko širdies kraujagyslių spazmas. Tos spazmos gali laikinai užblokuoti kraujo pristatymą širdies daliai ir tuo sukelti didelius skausmus anginos atakos metu. Kiekvienu spazmos atsiradimo atveju kalcijaus užblokuotojų atsiradimas labai daug padės anginos pacientams, nes jie - ne taip kaip beta blokuotojai - dar praplečia kraujagyslių sienelės. Tas ne tik padidina kraujo tekme, bet taip pat apsaugo nuo spazmos. Tuos kalcijaus užblokuotojus nuo spazmos gali vartoti ir tie pacientai, kurie dar ser-

ga astma, ar kita plaučius sutrikdanti liga. Kalcijaus užblokuotojai nesuteikia blogų šalutinių pasekmių, k.a. nusilpimą, letargiją, košmarą, protinę depresiją.

Tačiau kai kuriuose pacientuose kalcijaus užblokuotojai gali sukelti galvos skausmus, išprakaitavimą, ar labai žemą kraujo spaudimą bei žemą širdies plakimą. Tų šalutinių blogybių gauna tik 5% ar 10% visų kalcijaus užblokuotojus vartojančių pacientų.

Anglų mokslinė studija rodo, kad kalcijaus užblokuotojai drauge su beta blokuotojais yra žymiai geresnis vaistas negu bet kuris vienas atskirai. Šalia anginos, šiuo metu tirama kalcijaus užblokuotojų itaka aukšto kraujo spaudimo pacientams, bei smegenų kraujagyslių ligoms. Pirmieji kalcijaus užblokuotojai - prenylamine ir verapamil - pradėti vartoti Vakarų Vokietijoje 1960 metais. JAV verapamil pradėta leisti vartoti tik 1981 metais. Naujasis kalcijaus užblokuotojas nifedipinas yra labai populiarus JAV. Jo 152,000 receptų buvo prirašyta per vieną mėnesį. Harvardo universiteto kardiologai surado, kad tas vaistas pašalino 63% visų anginos atakų. Po tokio didelio kalcijaus blokuotojų pasisekimo, daugelis vaistų kompanijų stengiasi tuos vaistus dar daugiau pagerinti, pašalindami iš jų blogias šalutines ypatybes.

KRAUJO LIPIDŲ SUMAZINIMAS

Kita labai aktyvi vaistų pramonės sritis, tai kraujo lipidų kiekio sumažinimas. Jau senai yra žinoma, kad aukštas kraujo cholesterolio ir trigliceridų (lipidų) kiekis yra tiesioginiai proporcingai susiję su ateroskleroziniais kraujagyslių pakenkimais ir su širdies atakomis: juo aukštesni kraujo lipidai, tuo dažnesnės širdies atakos.

Dieta yra pati geriausia priemonė sumažinti kraujo lipidų kiekį; a) mažiau kalorijų, b) mažiau gyvulinių riebalų, c) daugiau augalų alvyos. Deja, dietos prisilaikyti reikia ne tik geros motyvacijos, bet taip pat daug stiprios valios. Kitas kraujo lipidų kiekio sumažinimo būdas, tai vaistų pagalba. Toje srityje vaistų gamintojai taip pat labai smarkiai dirba. Ne visi vaistai vienodai veikia. Aukštas kraujo riebalų kiekis žmogui gali atsirasti dėl penkių pagrindinių nenormalumo rūšių. Tinkamiausia vaistą prisirinkti reikia žinoti nenormalumo rūšį. Tą gydytojas, patikrinęs kraujo cholesterolio ir trigliceridų kiekį (kraujo pavyzdys turi būti paimtas po 10-12 val pasninkavimo), gali lengvai nustatyti.

Daugelis kraujo lipidus mažinančių vaistų, deja, turi trūkumus: trūksta efektingumo ir per daug šalutinių neigiamų ypatybių. Tad vaistų gamintojai ir toje srityje labai intensyviai dirba. Nauja Helsinkio Universiteto studija rodo, kad JAVse pagamintas gemfibrozil vaistas labai tei-

BOSTONO LIETUVIAI

DAUGIAU DĖMESIO LIETUVIŠKAM ŠVIETIMUI

Naujų mokslo metų išvakarėse, "Laisvės Varpas" savo programose kelia įvairius lietuviško švietimo ir auklėjimo reikalus. Taip rugpiūčio 1 d. radijo programoje vedėjas Petras Viščinis ragino visą lietuvių visuomenę daugiau susirūpinti lietuvišku švietimu ir auklėjimu, kuris atsišiemia į tėvus, jaunimo organizacijas šeštadienines lituanistikos mokyklas, lietuviškas parapijas ir į visą lietuvių visuomenę. IVSų jų uždavinys — sudaryti sąlygas, kad lituanistinėms mokykloms netruktų nei patalpų, nei mokytojų, o svarbiausiu — mokinių. Jau esą metas dabar tuo susirūpinti.

Remdamasis LB Krašto valdybos pirmininko Vytauto Kutkaus aplinkraščiais lietuviško švietimo reikalu apygardoms ir apylinkėms, P. Viščinis pabrėžė, kad reikia dideliu atsidėjimu dirbti tų aplinkraščių įgyvendinimui. Šiuo požiūriu didelės pareigos ir galimybės turi LB apygardos ir apylinkės. Nuo jų daug kas priklauso. LB Krašto valdyba gali duoti nurodymus, bet negali kiekvienoje vietoje pasirū-

pinti visais lietuviško švietimo reikalais. Tai apygardų ir apylinkių darbas. Bet ar jis atliekamas? Bent tuo tarpu nieko apie tai negirdėti. Jeigu iš anksto nebus pasirūpinta tai naujų mokslo metų pradžioje gali trukti mūsų mokykloms patalpų, mokytojų ar mokinių. Ypač mokinių skaičius kasmet darosi aštresnis, nes yra daug tėvų, kurie nesiunčia savo vaikų į lituanistines mokyklas. Įvairiais būdais, o ypač individualinio kontakto pagrindu reikėtų pasirūpinti, kad kiekvienas laikytų gėdą, jei jo vaikai nelanko lituanistinės mokyklos ir joje rimtai nesimoko lietuviškų dalykų.

Taip savo radijo programoje ragino "Laisvės Varpas" vedėjas Petras Viščinis.

NAUJA JAUNA DAKTARĖ A. NORGELL

Prieš porą savaitių iš Kalifornijos į Bostono St. Elizabeth ligoninę atvyko stažuoti nauja medicinos daktarė Aileen Norgell. Gyvendama Los Angeles su tėvais ji buvo tautinių šokių šokėja. Tikime, kad daktarė Norgell įsijungs į Bostono lietuvių gyvenimą. Tiesa, ji ieško lietuvių kalbos mokytojo, nes jos gimtoji kalba yra anglų kalba. Jos seneliai yra atvykę iš Lietuvos.

Dr. Norgell sekmadieniais atvyksta išklausyti šv. Mišių į šv. Petro lietuvių parapiją So. Bostone. Linkime jaunai daktarei vispusiškos sėkmės Bostone. Ji apsigyveno Brighton, Mass., netoli ligoninės, kurioje dirba.

IŠ MINKŲ GEGUŽINĖS

Lietuvių radijo valandėlės, vedamos Stepono ir Valentinos Minkų, tradicinė kasmetinė gegužinė su visomis įdomybėmis įvyko rugpiūčio 8 d. Romuvos parko Brocktone. Diena pasiėmė graži, saulėta, o žmonės rinkosi iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių. Pirmiausia visi vaišinosi užkandžiais su gaivinančiais gėrimais, o per garsiakalbių skambėjimą lietuviškos dainos ir grojo muzika.

Programa prasidėjo 4 val. p. p. Graikų "Karietide" šo-

kių grupė — jaunos ir dailios merginos, pasipuošusios graikų tautiniais kostiumais, pašoko kelis graikų tautinius šokius. Šokiams sustojus, vyko Naujosios Anglijos lietuvių gražuolės rinkimai. Rinkimų teisėjais buvo: Ona Ivaškienė, Elena Valiukonienė, Henrikas Čepas, Gintaras Subatis ir Klaudijus Šakenis. Gražuole buvo išrinkta Patricia Stenewicz iš Lowelio. Ji buvo karūnuota ir gavo daug gražių dovanų ir gėlių. Praeitų metų gražuolė Joanna Ronukaitis įteikė naujai gražulei taure ir kitas dovanas.

Seniau buvę labai madoje piknikai-gegužinės, dabar jau nyksta. Tačiau Steponas ir Valentina Minkai nenutraukia tos gražios tradicijos, kur susirenka lietuviai ir iš tolimiausių vietų, gryname ore vaišinasi, džiaugiasi ir gražiai leidžia laiką. Čia atgaivinamos ir sustiprinamos senos pažintys, sudaromos naujos ir panašios. Ir ši Minkų gegužinė, berods 48-ta nuo radijo valandėlės įsikūrimo sutraukė gražų būrį jų bičiulių ir rėmėjų.

PARENGIMAI

• **Tautos šventės minėjimas** įvyks rugsėjo 12 d., sekmadienį, 10:15 val. ryte šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone bus atnašaujamos šv. Mišios, o po šv. mišių parapijos salėje vyks tolimesnis minėjimas. Visi kviečiami. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

• **Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto** rengiamas tradicinis balius įvyks rugsėjo 25 d., šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• **Radijo valandėlės "Laisvės Varpas"** rudens koncertas įvyks spalio 10 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• **Lietuviškų Parapijų Metų religinis koncertas** įvyks šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, lapkričio 7 d. 11 val. ryto. Koncertą atliks Berkeley kolegijos choras, solistai ir muzikai. Bus išpildoma Jeronimo Kačinsko nauja kompozicija šv. Pranciškaus 800 metų jubiliejaus proga "Saulės Giesmė".

RNs

A community based Northwest Detroit hospital has several openings for registered nurses in many areas. Positions are for head nurses, surgical nurses and medical/surgical staff nurses.

We offer competitive salary and good fringe benefits including BC/BS, life insurance, paid vacation and many others. No shift rotation, every other weekend off.

APPLY CALL OR WRITE TO:

NORTHWEST GENERAL HOSPITAL
8741 W. Chicago • Detroit, MI 48204
934-3030 ext. 437

Equal Opportunity Employer

2.

Vyninėje "Zum Traube" aš niekada nebuvau. Kad ten būčiau slapčesis nuo marokiečių — neteisybė. Žinojau apie ją iš pasakojimų ir mačiau vieną kartą pro traukinio langą. Vyninė buvo prisiglaudusi prie juodos uolos tartum žalias spurgas prie sudžiūvusio medžio kamieno. Sunkiai pastebima, dar sunkiau prieinama, saugoma smailių eglių miškelio, lyg sargybinių nuogais durtuvais. Pasiiekti galima tik pėsčiomis, vingiuotu keliu, vietomis apneštu slidžiu kalnų sniegu. Kopiant į kalną girdėjome jaunulišką klegesį. Tai slidinėtojai. Kai jie pralėkdavo, balsai nutildavo, prieš mūsų akis išsitiesdavo šalta raniybė, uolų ir sniego baltuma.

Mes atvykome gerai po pietų. Jau temo. Nieko sunkaus nenešėm. Aš turėjau mažą portfeliuką, pusiau tuščią, o ji — didelį rankinuką. Už pinigų visko gausime vietoje Naujų metų naktį. Aš stengiausi negalvoti, deja, savijauta apgauli. Tokio išgyvenimo neturėjau, nei patirties, nei galimų revelacijų. Užmiršau, kad aš vyras, o ji moteris. Teisinau save ir tramdžiau priekaištaujantį angelą sargą — tikėkit — šią užėigą pasiūliau Ilutės šaltai nuotakai sušildyti, a la vaistą, daugiau iš pasigailėjimo, ne iš asmeniškio intereso ar kažko panašaus. Ji sutiko be aštraus ožiavimosi, todėl privalau žodį tęsėti. Kodėl vedu į "Zum Traube"? Bet kuri vieta lygiai tinka palydėti senuosius metus ir sutikti naujuosius. Nežinau, bet manau — kuo toliau nuo namų, tuo daugiau poezijos.

Procedūra svetinga. Užteko 200 markių vietoje asmens dokumentų ir pilnų informacijų. Šeimininkė užvedė į antrą aukštą girgždančiais laipteliais, atidarė gražiai ornamentuotas duris ir palinkėjo laimingųjų Naujųjų metų. Kambarys erdvus, puošniai įrengtas, baldai skoningi. Sienoje knygų lentyna, platus langas, dengtas tamsiai raudona užuolaida, juodas kilimas, o prie liepsnojančio židinio rainas tigro kailis su išžiotais nasrais galva. Prie kito lango, mažesnio ir kiek nusklausto, žemas staliukas, odekolo šlakstytuvas, du pagalvėliai ir dvi apvalios sėdinukės. Plačioje nišoje švariai paklota lova ir gili drabužinė, pilna įvairios bavariskos aprangos bei slidinėtojų rūbų. Židiny prikimštas degalų, ir jau degė, tereikia šildytis. Aš viską apžiūrėjau ir mano nuotaka šoktelėjo iki lubų, o Ilutė neparodė susidomėjimo, net ne šyptelėjo.

Kol ji tvarkėsi, aš neriau žemyn ir grįžau su dviem buteliais Madeiros vyno ir su keturiais stiklais: naujus metus sutiksime naujais, senuosius sudažydami prieš dvyliką. Įspėjau bavarę, ji mirktelėjo. Valgyti nieko neužsakiau, nes buvome pavalgę miestelyje. Ilutė jau sėdėjo prieš ugnį, pasidėjusi kojas ant sėdinukės, ir skaitė knygą. Nenusirengusi, tik plaukai išleisti siekė pečius, židinio liepsnai apšviečiant, bangavo gelsvai.

Staliuką patraukiau arčiau žaizdro. Stiklai pilni. Nepaklausiau ar gers. Įspūdinga naktis, turėtų. Per anksti, ima laiko dienos bėgi perjungti į nakties. Reikia apsibrasti, kas be ko. Netaip lengva. Ilutė per kukli naujų metų puotai, o vis tik tokia galimybė yra... Kaktą išpylė prakaitas ar šiaip gaivi drėgmė, greičiausiai nuo ugnies...

Numečiau švarką, kaklaraištį, prisukau šviesą — pakanka nuo židinio. Pasiūliau ir jai atsipalaiduoti, bet ji negirdėjo. Liepsna, eidama pro išlankstytus įvairaus dydžio apsaugos virbus, apšviečia sienas ir lubas, raitosi slibiniais ant užuolaidų. Malkos traška, ugnelė spragsi, liepsnelė fantazuoja — šilta ir jauku. Kaista veidai, mergaitė juoda nosinaite nusibraukia kaktą, karšta ir jai. Kas daryti toliau? Sėdžiu ir laikiu, stebiu liepsnos vaiduoklišką fechtuotę su nežinia iš kur pasirodžiusiais riteriais...

Vaidilutė nekrepė dėmesio į mane, o aš nedrįsau jos trukdyti, gerai žinodamas jos savijautą. Palaukęs keletą minučių, atsistoju prie knygų lentynos ir ėmiau žiūrėti. Biblioteka turtinga retais knygų rinkiniais. Ir bavarai, matyti, semiasi stiprybės iš praeities, senų knygų, iš stora jaučio oda prilaikomos išminties. Atsisėdau vėl. Nesmagu. Ir vėl atsistoju, esu veiksmo žmogus. Širdis lankstė šonkaulius. Sąžinė man šviri, tačiau mintys velnią priverstų nusijuokti. Jei ir nenusidėsiu, esu jau papildęs

nuodėmę — geismu! Naujų metų vakaras, nuotaka ne knyginė. Šimtametė senutė mielai išsitiestų ant gauruoto kilimo šalia tigro galvos, apgaubtų laikrodį kojine ir vairuotų savo Ego "aš noriu" upe iki transcendencinio krioklio, paskui kristų žemyn ir gerai išsimaudytų transformaciniame vyne... Vėliau džiovintų kasas ant mėnulio tvoros ir lauktų saulės patekėjimo lengva širdimi. O aš dar ne šimtmetis, toli nuo žilagalvės garbės. Ji ir aš — Giesmių giesmė. Auksas, spindys purve. Ko man drebėti ar neįdrįsti, tiek kelio įveikus? Kodėl aš kalbu su savimi, o ne su ja? Mano rankose Platono raštai. Vartau, sklaidau lapus, einu juodų raidžių lysvėmis, garsiai paskaitau porą sakinių. Galvoju.

— Žinau, — atsiliepia ramus Ilutės balsas, — žinau.

Metu Platoną, imu Aristotelį. Širdies piratai kelia juodą vėliavą ("drašuoliams lenkias jūrų giluma!"). Iš vidurio knygos perskaitau visą skirsnį dar garsiau.

— Žinau, žinau.

Įgrūdęs sudėvėtą tomą lentynon griebiau kitą, pirmąjį po ranka — Ovidijaus Metamorfозės. Visą posmą išdeklamavau pagal visas hegzometro taisykles nesustodamas. Lotynų kalbą mokėjau pusėtinai gerai, tačiau pasku-

Anatolijus Kairys

VAIDILUTĖ

Dirvos konkurse premijuota novelė

tinėje eilutėje padariau cenzūros klaidą — Vaidilutė pakartojo šią eilutę be rikto nepakėlus akių — lotyniškai! Aš netekau žado.

Atverčiau Dantės Dieviškąją Komediją. Vokiškai silpnai kapojau, nežinau kiek padariau klaidų. Skaičiau iš pirmojo puslapio keturias eilutes. Vaidilutė tas pačias eilutes pakartojo atmintinai ir daug sklandžiau. Tačiau ir ši karta ji nepažvelgė į mane — deklamavo židinio liepsnai.

Aš tylėjau, o ji skaitė sau viena. Ji žino daugiau už mane, nors aš buvau pravardžiuojamas "knygų žiurke". Ji moka daug kalbų. Apsiskaičiūsi. Ko gero profesorė. Mintinai dėsto pasaulinius filosofus ir klasikus, kaip būdavo Tamošaitis, Karsavinas, Krėvė... Kritau ant sėdinukės. Studijų metais ir jau tremtyje, prisimenu, prie alaus stiklo ar šiaip susibūrę, nukalbėdavom mergas. Visų draugų nuomonė apie tokias "mokytas" sutapo visais kampais — jos netinka meilei. Per gudrios, per šaltos, per įmantrios. Jose dingęs romantinis dangus, jausminis nuotykių žaismas, gravitacija... Tokia moteris — ledas, atsparus saulei. Moteryje nebėra moters. Aš esu dominuojantis tipas, gimęs valdyti kitus, mažiau save. Nesigailiu, jei kuri, nepakęsdama mano vyriško šovinizmo pasitraukė. Geidžiu, kad ir Ilutė pasiduotų mano tuotarp žodinei agresijai. Bet ar aš meilės ieškau? Kas galėtų atsakyti? Jos rimtis negatyviai veikia mano pozityvų karštį, valandos nesibalansuoja, nuotaka artėja į cinišką nulį, Naujų metų naktis su devyniais nežinomaisiais... Apatija ima viršų, nugara, virtusia ledu, lyg ant Sartų ežero lenktyniuoja Dusetų greitakojai ristūnai, o aš dar nepajudėjau iš starto... Sąlygos ne mano galvai, bet ar Ilutė kalta?

Daviau sugestiją numalšinti troškulį vyno stiklu. Ji išgėrė vienu kilstelėjimu, lyg vandenį, ir taip greit, kad aš nespėjau pakelti savojo. Nei susidaužti. Neturėdamas ką daugiau sakyti, pasiūliau atsistoti ant kilimo, žemiau, tiesus sėdėjimas vargina kojas, nugarai irgi ne pyragai. Ji paklausė ir slinktelėjo prie tigro galvos. Ir vėl įniko skaityti. Aš mandagiai už-

verčiau jos knygą — tamsoka, akys genda, Ilutė... Geradaris! Ji sukryžiuavo rankas ant krūtinės ir atsilošė. Knygos, sukryžiuotos rankos, tyla — iššaukė žodžių krizę, banalu, banalu... Mano nevisai civilizuota iniciatyva, dviprasmiška frazeologija užuominomis veda į konfliktą kurio neišspręs nei kalba nei vynas. Mano sąžinė turėtų būti tiek pat juoda, kiek juodas kilimas, kviečias išsitiesti šalia jos. Noras kalbėti užlūžo, pagunda aštrno dantis...

Aš ilgai žiūrėjau į paveikslą lubose. Žvilgsnis pagaliau nuslinko siena ir sustojo ant Ilutės gintarinių kasų, banguojančiai supančių jos kaklą, kurį būtų miela paliesti. Idealus tapytojui modelis. Akmeninė, nereaguojanti statula, gražiai žiauri. Ar aš įspėsiu jos paslaptį ar ji mane suės? Intriguoja ne Naujų metų sutikimo butaforija, o imitacija šaradinėje prizmėje, kurią matau, bet neįstengiu suprasti. Bet ir vėl — ar Ilutės kaltė?

Liepsnai žaizdre susmukus, pritemo ir jos veidas. Net pajūdo. Buvęs įtartinais baltas, visai neparaudęs nuo vyno, dabar aiškiai juodas. Mano geismas — paliesti jos lūpas ir tuo pramušti vakaro monotonijos ledą, — atslūgo. Atvykau pasilinksinti, neslepiu, sutikti naujuosius metus, tiesa, pirmuosius po karo, atsivežiau merginą, yra liepsna, vynas, tamsos perspektyva, o nakties kokios tikėjau, nėra. Trafaretas! Ar aš ne per ilgai filosofuoju?

Taip ir ne. Esu gerai išauklėtas. Rimtis valdo mane, o aš rimtį, todėl ir nedrįstu pasipriešinti. Ar tai jau meilės serenada po nežinomos pilies langais? Jos akys signalizuoja, bet aš nepagaunu ženklų dėl patirties stokos, dvasinė impotencija kompensuoja fizinę savitvardą, kurioje bresta kažkas išpūdingo, bauginančiai malonaus. Įsivaizduoju? Kas ji galėtų būti?

— Gyvenimas.

Įmečiau į žaizdrą smaluotą kelmuką ir persėdau į kitą vietą. Liepsna kilstelėjo akis ir apšvietė mus abu. Pažiūrėjau į ją iš šono. Prisiminiau Tiziano moterį ant sofos — panaši į katastrofą! Neįspėsi kuriam, esi ne pranašas. Tuo metu Ilutė pasivertė ir ėmė skaičiuoti tigro dantis. Ką ji mano taip darydama? Žaidžia ar buria? Iš prigimties buvau prietarus. Tikiu į lopšį, tikiu į karštą. Mistika be rimtos priežasties, neįspėjama ir neišvengiama. Daug kartų miriau, tiek pat prisikėliau. Neabejoju savo laimės vedančia ranka nė dabar, nors pasiutusiai karšta... Gavau ko troškau. Pasiiekiau, ko siekiau. Nuolat jaučiu savo laimės jėgą — fizinę ir metafizinę. Nebe pagrindo esu prietarus. Tačiau moters, žaidžiančios tigro dantimis, iki šiol nesutikau!

— Mirtis?

Jei Vaidilutė yra ne gyvenimas, o mirtis, ir aš ją atsivežiau dekameroniškai nakčiai — nesukant visko į nieką — tai iš tikro manęs laukia impozantiškas bandymas. Kyla nesuvaldomas noras juoktis. Baimė didėja, juoko kvaitulys auga. Jau springstu. Rizika visuomet mane klouniškai nuteikia. Gal dėl to, kad kitos išeities ne nėra. Pavojinga situacija — stichinė situacija, kurioje tavo simpatija ar antipatija nustoja reikšmės. Jei Vaidilutė yra mirtis, tai aš noriu juoktis tiesiai į jos veidą, savo neslėpdamas! ("Juokis, pajace, savo laimę praradęs").

Ilutė šukuoja tigro galvą mane užmiršusi. Jos nugara gražiai lenkta, linijos ir formos išlaikytos, yra kuo paganyti meną gerbiančias akis. Ji nežino, ką aš apie ją galvoju — jos nuotaka pasikeistų beregint. Aš mėgstu žmogų analizuoti jam to nežinant, slapukiškai grožėtis Dievo kūrinio — tai mano silpnybė. O moteris — buvo ir pasiliks — didžiusia paslaptis, mano smegenų paralyžius. Kuo daugiau fantazuoju, tuo mažiau užrašau. Šiandien aš papildžiau nuodėmę — svaigau jos artumu, geidžiau ne kūrinio, o kūno. Uždėjau ranką ant nuogų jos pečių — šalti. Ilutė pasipurtė, nežinia ko, pražiodė tigro nasrus, supylė taureį į gerkle ir atsistodė prieš gaiviau suliepsnojusį židinį. Aš buvau nepatenkintas taip akivaizdžiai šventa demonstracija.

(Bus daugiau)

SKAITYKIT IR PLATINKIT
D I R V A

WORCESTER

MAIRONIO MINĖJIMUI
PRAĖJUS

Lietuvių Labdaros Maironio Parko draugijos valdyba š. m. rugpjūčio 1 d. su-ruošė savo draugijos patro-nui, nemirštančiam lietuvių tautos dainiui, Maironiui-Mačiuliui, 120 metų nuo jo gimimo ir 50 metų mirties, minėjimą.

Minėjimas pradėtas šv. mišiomis, žemutinėje Mai-ronio Parko salėje. Šv. mi-šias atnašavo Providence šv. Kazimiero parapijos kle-bonas kun. dr. V. Cukuras. Lektoriai: P. Molis ir K. Bazikas. Altoriaus patar-nautojai: J. Prancėvičius ir J. Statkus. Laikė šv. mi-šių giedojo šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, va-dovaujamas muz. Z. Snarsko, akompanuojant vargo-nininkei O. Keršytei. Prieš šv. mišias buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos him-nai. Auką nešė Maironio Parko pirm. K. Adomavi-čius ir žmona.

Salė buvo žmonių perpil-dyta.

Pamoksle kun. Cukuras, prasmingai apibūdino Mai-ronį, išryškindamas jo poe-zijos prasmę, kaip neišse-miamos tėvynės meilės šal-inį, kaip lietuvių tautos gy-venimo formuotoją, šauklį tautos prisikėlimui.

Dalyviams persikeliant į didžiąją salę, juos priimi-nėjo tautiniais rūbais apsi-rengusios G. Narienė ir V. Podžiūnienė.

1 val. p. p. draugijos pir-mininkas K. Adomavičius, atidarydamas minėjimą, pa-sveikino susirinkusius ir pa-kvietė programą vesti A. Shumway.

Programos vedėjai pa-kvietus kun. Cukuras, gie-dant chorui "Lietuva Bran-gi", pašventino Maironio portretą, tapytą dail. Rūkš-telės, sukabėdamas labai prasmingą jo paties sukur-tą maldą.

Po šventinimo apeigų cho-ras vėl sugiedojo "Apsau-gok Aukščiausias" ir po to programos vedėja pristatė garbės stalo svečius: kun. dr. V. Cukurą, Providence parapijos kleboną, kun. A. Miciūną, M.I.C., Worcester parapijos kleboną, kun. A. Volungį, Aušros parapijos kleboną, kun. V. Parulį, M. I.C., Marianopolio vienuoly-no viršininką, K. Adomavi-čių, Maironio Parko pirm. su žmona, P. Molį, Worces-terio Lietuvių organizacijų tarybos pirm. su žmona, Z. Snarskį, šv. Kazimiero pa-rapijos choro vedėją ir J. Pipirą, Maironio draugijos vicepirmininką su žmona.

Pietų metu buvo pristaty-ti 20 organizacijų atstovai.

Pagrindinis minėjimo kal-bėtojas kun. A. Miciūnas, M.I.C., lietuvių ir anglų kal-bomis trumpai ir labai iš-samiai, ne tik nupiešė Mai-

Lietuviškos politikos vingiuose

1.

Pirmosios sovietinės oku-pacijos laikais Kaune, kur-savo tikra ar pramanyta is-torija: Nepriklausomybės laikais, prezidentūroje dir-bęs darbuštas ir sąžiningas Lietuvos ruselis, silpnai te-mokąs lietuvių kalbą, pre-zidentūros žolynams, gyva-tvorėms ir gėlėms prižiūrė-ti. Rytais, būdamas geroje nuotaikoje, prezidentas mėg-davęs pavaikšėti prezidentūros takeliais ir pakalbinti prezidentūros sodininką, ži-noma, rusiškai. Laikams gi pasikeitus, būk žmonės gir-dėję, kad tas ruselis savo draugams sakydavęs: "... aš Prezidentui juk sakiau — blogą politiką vedi..." Taigi apie politiką. Graikai politiką vadino — valstybės valdymo menu. Siauresne prasme, — sako Lietuviško-ji Enciklopedija, — politika yra valstybinė veikla, nu-kreipta į valstybės galios išsaugojimą, plėtimą ir jos (valstybės) pagrindinių tik-

ronio biografiją, bet ir jo poezijos galią lietuvių tau-tos atgimimui, išryškinda-mas su kokia jėga jo žodžiai prikėlė Lietuvą laisvės auš-rai. Jis buvo ir bus mūsų tautos milžinas, jo žodžiai skambės Sibiro taigose, pa-vergtų tėvynę ir lietuviui tremtyje. Po paskaitos A. Mackeliūnienė paskaitė "Se-novės Daina" ir L. Jaku-bauskas "Kur Bėga šešu-pė".

Pabaigai choras sudaina-vo "Kur lygūs laukai", "Partizano mirtis", "Čia mano tėvynė".

Maironio Parko pirminin-kas paskutiniame žody pa-žymėjo, kad Maironio Par-kas yra Worcesterio ir apy-linkės lietuvių centras, eko-nomiškai stovįs labai ge-ras. Jis taip pat padėko-jo kun. Cukurui už atna-šautas šv. mišias, kun. Mi-ciūnui už taip kruopščiai paruoštą paskaitą, muz. Snarskiui, vargonininkei O. Keršytei, chorui ir visiems kitiems, kurie kuo prisidėjo prie šio minėjimo. Ypatinga padėką pareškė nenuilsta-miems direktoriams Algiui Glodui, G. Račiukaičiui, šeimininkei C. Gorodeckienei ir jos padėjėjoms.

Chorui ir visai salėj gie-dant "Marija, Marija" buvo užbaigtas Maironio minėji-mas.

Reikia pastebėti, kad vy-riausias šio minėjimo auto-rius ir sunkiausia darbo našta nešė nenuilstamas Maironio Parko pirm. K. Adomavičius.

Pabaigai noriu pridėti, kad ir kaip kieno norėta ši minėjimą Maironio sutruk-dyti, nepavyko. Tikėjime, kad ateity jį daugiau neat-siras. (jp)

slų vykdymą. Diplomati-ja, neatskiriamoji politinio pro-ceso dalis, savo pagrindiniu uždaviniu turi tarnauti su-tarčių konfliktams išvengti, ar jau kylusiems išlyginti (Ten pat).

Taigi, enciklopediniuose aptarimuose, politika api-brėžiama kaip valstybinė funkcija. Sovietams okupa-vus buv. Nepriklausomą Lietuvą ir demokratiškiems vakarams primerkus akis trečdalis lietuvių tautos trė-mimams ir žudymams, ne-tekome Lietuvos de facto. Keleta nuoširdžių, ar gal sąžinės griaužimų, valsty-bių vis dėl to paliko juridinį Lietuvos pripažinimą — de jure — už kurio ir laiko-mės, kaip skėstantysis už plausto, plūduriuodami tarp tautiniuose politiniuose van denyse. Klausimas, į kuri galėtų atsakyti autentiškai mūsų politinių mokslų žino-vai, ar esamomis sąlygomis buv. nepriklausomos valsty-bės funkcijos (politika įskaitant) egzistavimuose ir emigraciniuose kompleksuo-se dar išlaiko tą patį statu-są, kaip kad nepriklausomo-je valstybėje ar jau jis (statusas) jau sužalotas ir kiek?

Būdami optimistai ir at-sakę pozityviai, narpliokime Gordijaus mazgą toliau.

Kad ir demokratiškais pagrindais besitvarkančiose valstybėse randame, nors ir kontroliuojamą, bet centra-lizuotą vadovybę. Politikai vadovauja visos tautos rinktas prezidentas per sa-vo pasirinktus, parlamentų ar senatų užtvirtintus, ka-bineto narius (ministerius ar sekretorius). Presiden-tas, be egzekutyvinės galios, dar turi ir juridinę (skirti Aukščiausiojo Teismo teisė-jus). Jam dar subordinuo-jamos visokios valstybės saugumo ir slaptosios tar-nybos, padedančios "aptvar-kyti" jo politinius priešus. O kaip gi yra su mūsų buv. nepriklausomos valstybės funkcijų vykdymu? Politi-kai ir diplomatai turime net keturis veiksmus:

VLIKą, ALTą, Diplomatinę Tarnybą (konsulus) ir "per ugnį ir kraują" isispraudu-sią, L. Bendruomenę. Cent-ralizacijos jokios, koopera-cija silpna, erzelio daug ir dažnai "kairioji nežino, ką daro dešinioji". Ar mažos buv. valstybės dar mažesnei emigracijai tinka taip tvar-kytis — kiekvienas suabe-jojame. Kas gi liūdniausia, kad šitoji decentralizacijos politika turi tendenciją ne likviduotis, bet dar plėstis, pav. įvedant dar Baltų Ly-gą, lobistų agentūros (Han-naford) ir t.t., kurios jau nebe dviprasmiškai pasako, kaip tas prezidentūros sodi-ninkas, kad lietuviškieji veiksniai blogą politiką ve-da. Kad gi dar tie, nors ir

keturi, mūsų veiksniai bū-tų bent visos emigracijos nuoširdžiai priimami ir ger-biami, bet kur tau! Bend-ruomenės d e m o k r a t i š k a i (kiek tai mums sekasi pa-mėgdžioti amerikiečius) iš-rinkti atstovai boikotuoja-mi kitų veiksmų rėmėjų, federacinių veiksmų atsto-vai boikotuojami bendruo-menininkų, kaip atstovau-ją nebeesamoms partijoms ir junginiams, diplomatai, dažniausia, tik patapšnoja-mi "didžiojo brolio" per pe-tį ar pakviečiami konsulia-riniams pietums pas Ugan-dos ar Zimbabvės konsulus. Esant tad šitokiai situaci-jai, gal ir nereikėtų per daug pykti ant mūsų čia gimusio ar dar kūdikiais at-vežto, ir čia išsimokslinusio ir subrendusio jaunimo ku-ris neberanda pakankamai noro ir pasiryžimo subordi-nuotis tokiam politiniam konglomeratui ir bando kri-tikuoti. Senajai gi (politi-kierių ir profesionalų pa-triotų) kartai iškelia-vus dausosna ir jauniesiems pa-ėmus "vadžias", gal reika-lai išsilygins ir pasuks lo-giškesne kryptimi.

2

Teko ilgokai padirbėti di-džiosiose šio krašto plieno liejyklose. Metalų atšildymo krosnyse (Reheating-furna-ces) didžiausia pečkurio pa-reiga būdavo išlaikyti rei-kiamą plieno temperatūrą: per didelis karštis — ištir-pindavo atšildomo plieno gabalus (billets) ir užlieda-vo krosnies dugną. Reikė-davo stabdyti fabriką (mi-lą) ir grąžtų — "torčių" pagalba iškapoti krosnies dugną, gi peršaltas plienas, eidamas per konvejerius laužydavo velenus, kurių keitimas taip pat sustabdy-davo gamybą.

Panašią analogiją galima būtų išvesti ir mūsų lietu-viškoje politikoje. Tie, ku-rie domimės, žinome, jog turime "kietąją" ir "minkš-tąją" liniją.

"Kietosios" linijos šali-ninkai norėtų, jeigu pajėg-tų, iš karto nukirsti priešui galvą (nelyginant kaip Be-ginas Arafatui), jei ne — tai badyti priešą vylyčiomis, jam nuolat primenant, kad dar liko Lietuvoje Sibiro taigų ir kankinimo kamery nemačiusių tautiečių jo (priešo) paslaugoms.

"Minkštosios" linijos ša-lininkai, kartais, taip įman-triai apvynioja savo politi-ką diplomatiškai, kad eiliniam tautiečiui sunku suprasti ar jie Lietuvai padeda ar ją laidoja. Va čia ir reikėtų iš-gauti tą "plieno jemperatū-ros vidurkį". Per smarkiai puolant, galime visko netek-ti, susibičiuliavus — taip pat. Čia tiktų prisiminti ir pagrindinį efektingumo dės-

nį: mažiausioms pastan-goms (ir triukšmų) išgauti geriausią rezultatą.

3

Mūsų nuosaukieji ne kar-tą bandė spaudos ar atviro žodžio diskusijomis dalykus aiškinti, nuomonių skirtu-mus mažinti, žodžiu, puose-lėti vieningumo ir susi-klausimo mintį. O kas gi iš to? Derybos tik tada ga-li būti sėkmingos, kada "partneriai" yra pasiryžę "padėti visas savo kortas ant stalo". "Kietieji", netu-rėdami ko bijoti, patriotiz-mu apsišarvavę, visada su-tinka tai padaryti. "Minkš-tieji" — įsivėlę į diploma-tijos labirintus, šito pada-ryti negali ir skaito tai po-litine ir tautine savižudybe. Galima čia būtų pririnkti ir daugelį pavyzdžių, bet pa-likime tai tautos ateities is-torijai. Malonu buvo skai-tyti viename iš A. Svilonio straipsnių, kad gerb. auto-rius jau nuėmė "karantiną" nuo kolhozininkų ir smul-kiųjų tarnautojų ir juos jau siūlo nevadinti tėvynės iš-davikais, tik pačius didžiuo-sius. Aš, asmeniškai, nesi-ryžčiau mesti akmenį nė į vieną Lietuvoj pasilikusį ir tenykščiom sąlygoms egzis-tuojantį lietuvi, nes mes dar daug ko nežinome.

Baigiant keletas išvadų:

1. Nežiūrint opozicijos, mums reikėtų bent artėti prie centralizuotos emigra-cinės politinės vadovybės (a-la Amerikos-Lenkų Susivie-nijimas).

2. Senajai kartai "iškelia-vus" ir seniesiems veiks-niams evoliucijos būdu (ne revoliucijos) išsiformavus, nereikėtų stengtis šio krašto jaunimą auklėti europė-jinių partijų dvasia, kurios jie nei supranta, nei nori su-prasti. Plačiaja ir teisingąja prasme suprasta lietuvių emigracinė bendruomenė tu-rėtų sutalpinti savyje visų pažiūrų ir religinių įsitiki-nimų lietuvių, išskyrus ko-munistuojančius, kurie esa-ma padėtimi Lietuvoje pil-nai patenkinti ir bet kokiai išlaisvinimo kovai neprita-ria.

3. Vengti vienašališkų diskusijų politinėmis temo-mis. J. R.

TOOL & DIE MAKER

Small manufacturing company seeks journeyman Tool & Die Maker. Must have ability to set up and operate a precision mold making and repair facility for R&D and Class A tooling. Growing company located in a quiet central California community with excellent schools, mild climate, close to several recreational areas including Sequoia and Kings Canyon National Parks.

Salary commensurate with experience, excellent benefits. For more information contact: Ken Tisher at:

BOWSMITH IRRIGATION

PRODUCTS

P. O. BOX 428
131 SECOND STREET
EXETER, CA. 93221
(209) 592-9485

(29-31)

Envelope Machine
ADJUSTERS

National envelope company in Hous-ton seeks adjusters w/expr. on Smith LO. MO. and SO machines. Excellent pay & many fringe benefits. Call collect Wayne Michael, 713-747-4800. MAILWELL ENVELOPE CO.

7400 ARDMORE ST.
HOUSTON, TEXAS 77054
Equal Opportunity Employer M/F
(27-33)

Susitikus su Jūrate Nausėdaite

Ann Jillian

Aurelija Balašaitienė

Savo viešnage Angelių mieste metu turėjau malonumo susipažinti su Juozu ir Margarita Nausėdais, kurių pragarsėjusi dukra Jūratė, plačiai publikai pažįstama Ann Jillian vardu, tuo metu, drauge su aktoriumi Rich Little, gastroliaavo prabangiškame, garsiaame Nevados Lake Tahoe kurorto viešbutyje "Sahara". Tėvai savo dukra ir jos pasisekimu savaime didžiuojasi ir džiaugiasi ypatingai tuo, kad, nežiūrint jos naujo gyvenimo stiliaus ir su juo susijusių problemų, ji išliko ne tik tėvus mylinti dukra, bet taip pat ir nenustojo savo įauklėto lietuviškumo. Ponia Nausėdienė mielai papasakojo Jūratės gyvenimo kelią į televizijos žvaigždes, su savotišku liūdesiu pripažindama sunkaus darbo, įtampos ir kietos disciplinos kelią kuriuo jos dukra turėjo eiti nuo pačių ankstyviausių savo vaikystės dienų, jau tada parodžiusi ryškų vaidybinį talentą. Mūsų spaudoje apie Jūratę-Ann Jillian nestinga informacijos, aprašant jos pasisekimus, jos vaidmenis, ypatin- gai garsiąją "Mae West" rolę. Iš kitų Angelių miesto gyventojų teko patirti, kad Jūratė iš tikro yra lietuviška ne vien mūsų spaudos propagandos šaltiniuose, bet ji tikrumoje kiekviena proga tą savo lietuviškumą viešai iškelia ir pabrėžia, kuoman teko pačiai įsitikinti.

Nors neturėjau jokių planų specialiai Jūratės ieškoti, tačiau mano kelionės planuose buvo numatyta pakeiliauti ir pasigrožėti Nevados dykumomis, kalnais ir slėniais. Vieną gražų liepos vakarą patekusi į Reno, virš restoranų iškabų negalėjau nepastebėti didžiulių reklamų su Rich Little ir Jūratės nuotraukomis, skelbiant apie jų gastroles Lake Tahoe "Saharoje". Sekantį rytą nuomota mašina pasileidau Lake Tahoe link, negalėdama akių atitraukti nuo pro šalį bėgančio gamtovaizdžio. Pro šalį skriejo Sierros snieguotos viršūnės, aukso spalvos dykumos žolė su ryškiai žaliais kupsteliais ir žaviomis, aštrių spalvų dykumos gėlėmis, šaunių arklių kaimenėmis, tvarkomomis tikrų, raitų, skrybėletų "kaubojų", galvijais, besiganančiais slėnių protarpiais sužaliavusiose ganyklose. O prieš akis vingiuotas vieškelis, nutiestas palei uolotas kalnų pašlaites. Nevados žydras dangus skaudino akis su saulės skrituliu jo centre, be jokio debesėlio, lyg scenos paprasta, nekomplikuota dekoracija, negailestingai nuo-

gas savo mėlyname grožyje, abejingas ir tolimas. Už gero pusvalandžio išnyko dykumos ir abipus kelio kabojo grėsmingos uolos, kurių trapumą saugojo tvirtai šaknis įleidusios lieknos pušys. Pagaliau iš tolo kelio pasisukimuose, dar gerokai apačioje pasirodė ryškiai mėlynas Lake Tahoe, kaip į brangius rėmus išpraustas brangakmenis, savo ramų vandenį liūliuodamas, plaudamas stačius, uolotus krantus, pasidengusius amžinai žaliuojančiais spygliuočiais. Meniškos uolų skulptūros kiekviename posūkyje traukė pravažiuojančio akis, kaip nesikeičiantis, pastovus, monumentalus meno kūrinys.

Iš tolo jau matėsi "Sahara" viešbučio iškaba Lake Tahoe kurorto centre. O iškabų su Jūratės Nausėdaitės-Ann Jillian nuotrauka daugėjo. Suradus vietą mašinai erdviame, milžiniškame plote arti viešbučio, su smalsumu įėjau į vidų. Iš visų pusių byloja prabanga, pradedant galionuotų tarnautojų uniformomis, bai-

žioje kurorto aplinkoje, naudojantis tiek ežero vandens sportu, plaukiojimu laivais, tiek savo prabangišais patogumais paties viešbučio aplinkoje su milžiniškais įvairių dydžių baseiniais, restoranais, vaidinimas ir aukšto lygio koncertais.

Vestibiulyje iš tolo visų akis traukė apšviestas skelbimas apie Rich Little ir Ann Jillian. Savo lietuviško smalsumo ir užsispyrimo vedama, nutariau koku nors būdu ją pasiekti. Kreipiausi į prie registracijos stalo sėdintį uniformuotą tarnautoją sakydama, kad noriu pasikalbėti ir susitikti su "Ann Jillian". Pažvelgęs į mane su nusitebėjimu, jis pareiškė, kad Ann Jillian turinti žvaigždės statusą ir vargu man pavyktų su ja pasimatyti. Tačiau aš galinti bandyti. "Pasinaudokite tuo baltu telefonu šitos patalpos šone", pasiūlė jis. Atsiliepus telefonistei, pareiškiau norą būti sujungta su Ann Jillian kambariais ir pasakiau esanti jos motinos pažįstama, sąmo-

Jūratės tėveliai Juozas ir Margarita Nausėdai.

giant azartinių lošimo mašinų (Slotmachines) barškėjimu. Vasarotojų minios stovėjo eilėje registruotis, o azarte paskendę žmogiškieji manekenai — daugumoje vyresnio amžiaus žmonės — su dideliu įtempimu spaudė lošimo mašinų rankenas. Retkarčiais suskambėdavo krantinčios monetos. Tai pasaulis, kuriame nebeegzistuoja gyvenimo tikrovė, tik sala, į kurią braunasi arba užmaršties beiešką asmenys, arba prabangos išlepinti žmonės, kuriems jau visi gyvenimo malonumai nustojo savo reikšmės. Vaizdas, kaip ir visuose kazuose, kur tik leidžiama lošimo aistrai klestėti, ją apribojant tik asmeniškų išteklių varžtais... Tačiau vasarotojų tarpe buvo ir didelis skaičius šeimų, ieškančių poilsio nuostabiai gra-

ningai pasakydama jos mergautinę pavardę. Nustebusi telefonistė pareiškė, kad turėčiau kreiptis į jos "menadžerį"... Deja, tris kartus bandžiusi, nutariau visą projektą pamiršti ir, pajutusi alkį, užkasti viename iš daugelio Saharos restoranų. Pasisotinus, grįžo senasis entuziazmas. Mano balsą telefonistė jau atpažino ir tuoj sujungė su "menadžeriu". Atsiliepė Jūratės vyras. Pasisakiau esanti lietuviškos spaudos atstovė ir tėvų pažįstama... Jis man maloniai pareiškė, kad Ann Jillian šiuo metu esanti grimo kambaryje, nes už 15 minučių būsianti filmuojama pokalbiui PM magazino programai. "Eikit prie baseinų, kur jau rasite televizijos kameras. Esu tikras, kad pokalbiui ir filmavimui pasi-

Jūratė Nausėdaitė-Ann Jillian su Dirvos bendradarbe Aurelija Balašaitiene Saharoje, Lake Tahoe, Nev.

baigus, ji mielai su jumis susitiks".

Už kelių minučių žygiavau ilgu, raudonais kilimais klotu koridoriumi, kuris vedė į baseinus. Už savęs išgirdau kažkieno žingsnius. Staptelėjau ir atsigrežiau. Pamačiusi aukštą, labai dailios išvaizdos merginą su gėlėta skrybelaite, lydimą originaliai apsirengusio vyriškio, kuris savo rankose laikė sidabrinį šepetį plaukams ir dėžutę su "grožio" reikmenimis, sustojau ir pusbalsiai prabilau "Jūratė Nausėdaitė? Ann Jillian?" Ji sustojė, ištiesė man ranką ir lietuviškai pasisveikino, pasiteiraudama mano pavardės. "Kaip malonu jus čia matyti", grynai lietuviškai atsakė Jūratė, kratydama mano ranką. Žvilgtelėjusi į vyriškį šalia jos, aš angliškai paklausiau, ar tai jos vyras. Mano gėdai, ji atsakė lietuviškai: "Tai mano grimorius. Prašau susipažinti". Eidamos koridoriumi kalbėjome lietuviškai toliau. Ji norėjo žinoti, kaip aš čia atsiradau ir kur susipažinau su jos tėvais. Pasiekus baseinų aikštę, Jūratė atsiprašė ir nuėjo į jai specialiai paruoštą vietą po saulės skėčiu šalia baseino. Prasidėjo ilgas pokalbis, kurio metu jai buvo duodami įvairūs klausimai, liečiantys ne vien jos karjerą, bet ir asmeninį gyvenimą. Buvau nustebinta tos jaunos moters nepaprastu sugebėjimu į klausimus atsakinėti sklandžiai, filosofškai, puikiu kalbos stiliumi, su nepaprasto kuklumo gero žiupsniu. Iš apklausinėtųjų tarpo (jų buvo du — jaunas vyras ir moteris) jai buvo mesti klausimai su

komplimentais, ją provokuojant, iššaukiant "žvaigždės" puikybės nuotaikas. Deja, Jūratė elgėsi kaip ta tradiciniai išauginta lietuviško darželio gėlė. Mae West vaidmuo jai buvęs "nepaprastai sunkus ir pareikalavęs daug valios įtempimo ir sunkaus darbo". Jos "žvaigždės" statusas jai nieko nesakęs — jai esą svarbu būti pripažinta, kaip aktorė, dainininkė ir šokėja, ir ji dėsianti visas pastangas, kad, pasikeitus natūraliai plaukų spalvai ir veido bruožams, ji būtų žinoma kaip talentas, nešantis džiaugsmo kitiems, ne kaip "sekso simbolis", kurio ji nesiekianti. Į klausimus, liečiančius jos pažiūras į šeimą, vaikus ir privatų gyvenimą, ji davė labai konservatyvius atsakymus, pati pasirinkusi šeimą be vaikų, nes "šeima esanti didelė atsakomybė, ir didelė atsakomybė yra vaikai, kurie nesiprašo atėjimo į pasaulį. Pasišventus karjerai, sunku atiduoti savo duoklę vaikams". Paklausta, kur ji suformavusi savo pažiūras, ji pareiškė, kad "aš esu lietuvaite ir lietuviai taip galvoja". Kalbant apie laisvalaikio praleidimą, Jūratė su šypsena atsakė, kad "susirenka šeima ir draugai ir aš gaminu "lithuanianburgers"..."

Pokalbis tęsėsi ilgai, o nuolat didėjanti autografų rinkėjų minia apsupo Jūratę ir jos vyrą, kuris taip pat buvo pakviestas pokalbiui. Žiūrėdama į laikrodį supratau, kad ilgiau laukti negaliu, nes tą vakarą turėjau bilietą į garsųjį MGM ekstravagantišką spektaklį, (Nukelta į 10 psl.)

Susitikus su Jūrate...

(Atkelta iš 9 psl.)

apie kurį esu girdėjusi iš daugelio jį mačiusių keliautojų ir kurio jokių būdu praleisti nenorėjau, nes sekančios dienos vakarą, pagal savo atostogų planą, turėjau išvykti iš Reno į namus. Pastebėjusi, kad padėtis beviltiška ir aš Jūratės nesulauksiu, kreipiausi į jos simpatinę "grimorų". Jis kažką pašnibždėjo Jūratei į ausį. Ji buvo besirašanti autografus. Ji pakilo, su meilia šypsena paprašė visus palaukti ir priėjo prie manęs. "Kaip gaila, kad jūs neturite laiko. Ką galėčiau jums padaryti?" Jos maloni šypsena bylojo jos nuoširdumą. Aplink sustojusi minia stebėjosi jos "keista kalba", kurios Jūratė ne tik nevengė bet ją garsiai kalbėjo. Pozavo ji su manimi, o atsisveikinant apkabino ir pabučiavo į abu skruostus, linkėdama geros kelionės. Norėdama būti mandagi, aš prisiartiniau prie jos "grimoriaus" ir jam padėkojau. "Ačiū jums labai", atsakė jis man lietuviškai, stipriai spausdamas ranką. Jūratė grįžo prie autografų reikalaujančios minios.

Grįždama atgal į Reno negalėjau nesusimąstyti, galvodama apie tą patrauklią, simpatinę, talentingą lietuvaitę, kurios nuotrauka ir vardas skamba po visą Ameriką. Ji — mūsų tautos svetur augusi atžala, jaučia savo kilmės šaknis giliai ir nuoširdžiai, nepaliesta to primityvaus mito, kad "svetimtautis" neturi galimybių būti pripažintu savo talento dėka, bet kad

VARPININKŲ — LIAUDININKŲ SUVAŽIAVIMO NUTARIMAI

1. Mes, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos ir Varpininkų atstovai, susirinkę 1982 m. liepos 31 ir rugpiučio 1 dieną Toronte, Kanadoje, po 94 metų nuo "Varpo" ir po 80 metų nuo varpininkų politinės veiklos — Lietuvos Demokratų Partijos įsteigimo, liudijame, kad idėjos, paskleistos dr. Vinco Kudirkos, dr. Kazio Griniaus, Povilo Višinskio, Gabrielės Petkevičaitės-Bitės, Mykolo Sleževičiaus, Jono Vileišio ir daugelio kitų, sekusių "Varpo" steigėjų pėdomis, tebėra gyvos tiek laisvųjų lietuvių tarpe, tiek ir pavergtoje Lietuvoje.

Sveikiname vienminčius, nežiūrint kurioje pasaulio dalyje jie begyventų, ir mintyse jungiamės su tais, kurie šiuos žodžius išgirs ar skaitys okupantų nuo mūsų atskirti.

2. Valstybinės nepriklausomybės atkovojojamą laikydami svarbiausiu mūsų tautos dabarties uždaviniu, mes tačiau pabrėžiame, kad ne tik tauta turi būti laisva kitų tautų tarpe, bet ir žmogus turi būti laisvas tautinėje valstybėje.

Mūsų vizijoje naujoji nepriklausoma Lietuva bus kraštas, kur nebus nei dva-

Amerikos demokratijos didysis grožis yra visų skirtumų konglomeratos harmonijoje.

Būtų džiugu, kad mūsų jaunimo organizacijos rastų būdų ir priemonių tą momentą išnaudoti, iš jos laikysenos pasimokyti, jos pavyzdžiu sekti ir ją tuo pačiu pagerbti.

sinės priespaudos, nei medžiaginio skurdo; kur valdžia bus žmonių renkama, visi piliečiai bus lygiateisiai ir niekas nebus išskiriamas dėl pasaulėžiūros, politinių pažiūrų ar tautybės.

Mes tikime, kad kitoms tautoms savo pavyzdžiu šviečiantis humaniškumas, moralinis, intelektualinis, kūrybinis ir socialinės santvarkos pranašumas padarys mažą tarp didelių kaimynų krašta atsparų ir niekad nenuatautinamą.

Tokia yra mūsų naujos Lietuvos vizija. Ją tokią turėjo 1919 m. ministerio pirmininko Mykolo Sleževičiaus pašaukti savanoriai, tokios Lietuvos vaizdą matė ir tie, kurie žuvo už laisvės idealą nelygioje kovoje su dabartiniais Lietuvos pavergėjais.

Tokia Lietuva yra ir bus mūsų visuomeninio, ideologinio bei kultūrinio darbo ir pastangų tikslas.

3. Stebėdami lietuvių išeivijos visuomeninį gyvenimą, mes apgailestaujame:

a) Kad tebevyksta tokie santykiavimo su pavergtos Lietuvos propagandinėmis įstaigomis reiškiniai, kurie kenkia pavergto krašto laisvinimo pastangoms ir silpnina laisvųjų lietuvių ryžtą dabarties metu svarbiausiai mūsų tautos pareigai.

b) Kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir ypač JAV Lietuvių Bendruomenės organizacijoje reiškiasi kryptis paneigti politiniai sąmoningą pliuralistinę visuomenę ir propaguoti nuideologintą ir beidėjinį lietuvių susigrupavimą.

4. Su dideliu dvasios pakilimu stebime, kad tautos laisvinimo kova iki pat šios dienos yra narsiai ir karžiškai vedama tėvų šalyje. Suvažiavimas didžiuojasi, kad šią lemtingą kovą visuotinai remia ir išlaisvinimo viltis puoselėja viso laisvojo pasaulio lietuviai ir jų organizacijos.

Suvažiavimo dalyviai pripažįsta ir džiaugiasi, kad šiai tautos žūtutinei kovai iki pat šių dienų sėkmingai vadovauja ir tautos politinę valią pasauliui reiškia Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris dar žiaurios okupacijos metais pajėgė apjungti visos lietuvių tautos politines apraiškas.

Tautos išsilaisvinimo viltys gali būti patikėtos tik lietuvių tautos istoriškai dvasios didybei ir jos nepalaužiamam atsparumui.

Suvažiavimas džiaugiasi, kad iki šių dienų VLIKas savo veiklą pilnai pateisino, patikino jo veiklos tęstinumą, pilnai pateisino plačiosios laisvojo pasaulio lietuvių dosnią medžiagišką paramą ir, kiek gyvenamosios

kasdienybės aplinka leido, pilnai įvykdė savo išpareigojimus tautai ir laisvojo pasaulio lietuvių visuomenei.

Apgailestaujame, kad metų bėgyje VLIKo veikla yra susilaukusi puolimo ir žalingos kritikos. Šie užpuoliai buvo patirti ne tik iš okupanto, bet ir iš savųjų. Ypatingai piktinamės, kad VLIKo veiklą bei jo vadovų ir veikėjų pastangas bando suniekinti lietuvių politiniai junginiai, kurie savo laiku yra lemiamai prisidėję prie vieningos tautos politinės vadovybės sudarymo, jos išlaikymo ir šiandien dar joje dalyvauja.

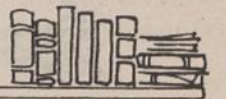
5. Suvažiavimas konstatuoja, kad didelis politinių junginių skaičius VLIKo klaidingai vaizduoja mūsų tautos politinį pasiskirstymą, yra labai sunkiai suprantamas priaugusiai kartai ir tuo pačiu kenkia bendrajai tautos laisvinimo talkai.

LVL S-ga 1963 metais patvirtino VLIKo apsiungimo protokolą tik su sąlyga, kad jame būtų įrašyta, kad "VLIKas ieškos galimybių ir skatins giminingoms organizacijoms jungtis tarpusavyje".

Suvažiavimas apgailestauja, kad iki šiol šis reikalas liko užmirštas ir nieko nėra padaryta. Tad suvažiavimas įgalioja S-gos atstovus VLIKo taryboje iškelti šį klausimą ir stengtis įgyvendinti VLIKo grupių susitarimą.

6. Suvažiavimas sveikina Lietuvos diplomatinės ir konsularinės tarnybos narius, atliekančius svarbų darbą, siekiant Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo.

7. Pilnai pritariame principingai "Varpo" žurnalo kryptį, linkėdami redaktoriui, administratoriui bei bendradarbiams ištvermės ir prašydami rėmėjus bei

NAUJOS KNYGOS

• Klemensas Jūra. KAU-BURĖLIAI Eilėraščiai 1945 – 1981. Išleido Mūsų Lietuva Brazilijoje 1982 m. Mecenatai Emante ir Rimgautas Jūraičiai. Šį rinkinį autorius skiria Monsinjoro Zenono Ignonio-Ignatavičiaus šviesiems atminimui. Tiražas 200 egz. 152 psl.

• Vladas Kulbokas. LIETUVIŲ RELIGINĖ POEZIJA. Išleido Krikščionis Gyvenime, 1982 m. 268 psl. kietais viršeliais. Spaudė N. Pr. Marijos Seserys I.C.C. Putname. Kaina 7 dol. Gaudama pas platintojus ir leidykloje: Krikščionis Gyvenime, P. O. Box 608, Putnam, Ct. 06260.

skaitytojus nenutrūkstamos paramos šio dr. Vinco Kudirkos pradėto darbo tęsimui.

8. Suvažiavimas dėkoja vaishingiems Toronto bendraminčiams, ypatingai suvažiavimo rengimo komitei ir jo pirmininkui Leonui Giriniui-Norvaišai, už tas didžiules pastangas ir rūpestį rengiant ir globojant šį suvažiavimą bei jo dalyvius.

Suvažiavimo vardu prezidiumas: Leonas Girinis-Norvaiša, pirmininkas, Jonas Daugėla, vicepirmininkas, Viktoras Motušis, sekretorius.

INSTRUCTORS
TIRED OF SNOW?
COME TO SUNNY
NEW MEXICO
MACHINE SHOP
INSTRUCTOR
AND
WELDING INSTRUCTOR
• NEWLY EQUIPPED SHOP
• NINE-MONTHS CONTRACT
• EXCELLENT FUTURE
• TEACHING OR WORK
EXPERIENCE REQUIRED
CLOSING JULY 15, 1982
Call or write: JERRY NIX,
SAN JUAN COLLEGE,
4601 COLLEGE BLVD.
FARMINGTON, N. M. 87401
(505) 326-3311 (26-36)

"Amber Holidays"

1982 M. ESKURSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:	rugsėjo 6 — \$1171.00
	rugsėjo 15 — \$1045.00
rugpiučio 4 — \$1135.00	rugsėjo 27 — \$1082.00
rugpiučio 18 — \$1350.00	spalio 6 — \$ 995.00
(su Ryga)	gruodžio 27 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėsiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Jis sako ką galvoja

Kada Anthony Lockhart apleidžia savo įstaigą, jis tampa Tony Lockhart, privatus pilietis. Savo laisvalaikiui, kaip Speaker Bureau narys Tony kalba civilinėms grupėms apie tai kuo jis asmeniškai tiki — Amerikos būtinybe turėti energijos nepriklausomumą.

Tony, kaip The Illuminating Company industrijos atstovas pataria vietinėms firmoms energijos tvarkymo reikaluose. Jis su žmona ir savo dukrele gyvena Shaker Heights.

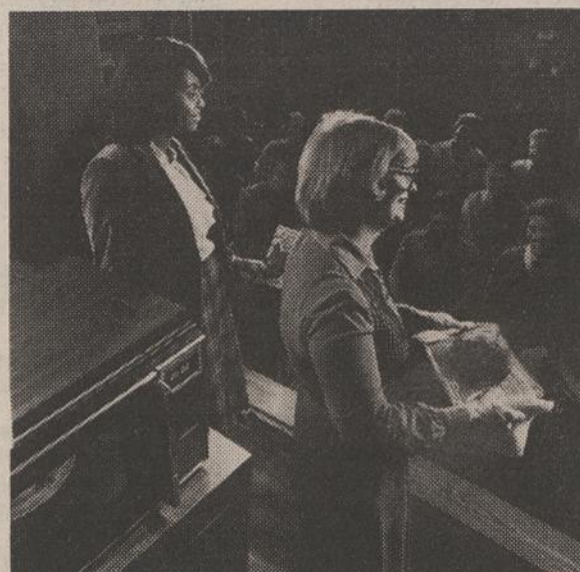
"Mes esame laimingi šioje Ohio dalyje, kadangi mes nesame priversti pilnai pasikliauti alyva elektros pagaminimui. Tai yra tikras mūsų pliusas mūsų klientams, kadangi mes nesame priversti perleisti savo kainų kontrolę OPEC — alyvos kraštams.

"Aš tikrai tikiu, kad mūsų krašto vidaus energijos šaltiniai — anglys ir uranumas — bus atsakas mūsų energijos reikalavimams ateityje. Mes galime pateikti užtenkamą energiją Northeast Ohio, jei į tai koncentruosimės."

Nemokamas seminaras!

Kaip išvirti magiškai su microwave pečiūmi.

The Illuminating Company Microwave Cooking Seminare jūs galite išmokti paruošti maistą savo microwave pečiuje. Jūs matysite virimo demonstravimą, gausite nemokamai receptus ir išmoksite kaip geriausiai panaudoti savo microwave pečių.

Jeigu jūs galvojate pirkti microwave pečių, šis seminaras duos galimybę pamatyti skirtingų gamybų ir modelių, kad padėti apsispręsti, kas jums geriausiai tiktų.

Microwave seminaras vyksta Electrama pirmame aukšte The Illuminating pastate 55 Public Square. Asmenys pavieniai ar grupėmis yra laukiami. Dėl laiko ir detalių skambinkite 622-9800, ext. 2443.

The Illuminating Company.
The Energy Makers.

Ji yra dalininkė The Illuminating Company.

Violet Burden yra labai aktyvi. Būdama 84 metų, ji praleidžia laiką savo pomėgiams žaizdama bridge ir kepdama. Ir jos asmeninis įnašas yra kaip talkininkė American Association of Retired Persons. Ji yra viena iš dalininkių The Illuminating Company.

"Mano vyras buvo įrankių meistras. Mes niekad neturėjome didelių investavimų, bet pirkome šiek tiek The Illuminating Company akcijų. Dabar tų akcijų dividendai tikrai praverčia", sako Mrs. Burden. "Bet nežiūrint kaip jūs prižiūrėsite savo biudžetą, paprasčiausiai nebegalima gyventi taip,

kaip anksčiau. Aš esu laiminga, kad esu sveika."

The Illuminating Company yra nuosavybė ne industrijos ar valdžios, bet tūkstančiai tokių žmonių — kaip jūs ir Violet Burden.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ PRALEIDUS

Rugpiūčio 1-8 dienomis suruošta JAV ir Kanados mokytojų ir jaunimo studijų savaitė Dainavoje jau praėjo. Šioje savaitėje pasikaitas skaitė: A. Bagdonas — Mažoji Lietuva — lietuviškos kultūros lopšys, Maironis lietuvių tautinio atgijimo poetas, Krėvė, jo gimtoji žemė ir žmogus; Milda Dučmienė — Problemos, kurių neturėjome prieš 20 metų; V. Kavaliūnas — Mokymys ir rašyba; Br. Keturakis — Sveikata ir jos išlaikymas, Sportas kitų mokslų tarpe; J. Masilionis — Lietuvių kalbos gramatinio terminų vystymas; G. Meiluvienė — Parapijų metai; A. Miškinienė — Kūrybingumo ugdymas; S. Petersonienė — žvilgsnis į Vienuolio kūrybą, Justino Marcinkevičiaus dramatinė trilogija; J. Plačas — Tikybos dėstymas lit. mokykloje; R. Pemkutė — Janinos Degutytės Lietuva; St. Sližys — Ar jaunimas kaltas?; Dovas Šaulys — Lietuvos istorijos dėstymas; Arūnas ir Rūta Udriai — Lietuviškas mokymas namie; K. Vaičieliūnienė — Skendulio gelbėjimas.

Kiekvieną rytą Br. Keturakis stovyklautojams pravedavo mankštą. J. Matulaitienė dirbo su suorganizuota tautinių šokių grupe "Tralialia", o muz. St. Sližys iš stovyklautojų suorganizavo gerą chorą. Romanta Pemkutė pravedavo vakarinius renginius, Gaja Pemkutė vedė vaikų darželį.

Trečiadienio vakaro programoje visus nustebino A. ir B. Udrių atžalynas; Darius 10 m., Baltija 7 m., Almis 5 m., kurie tą vakarą atliko meninę programą. Jų nepaprastai gražiai atliktos lietuviškos dainos, šokiai, deklamacijos, muzika ir vaidyba tikrai nustebino visus.

Ketvirtadienio vakare buvo praveistas partizanų minėjimas.

Penktadienio vakare buvo praveistas talentų vaka-

ras. Į salę įėjo mergaičių lydimas Karalius ir jam pralinksminėti buvo praveisti įvairūs pasirodymai. Į šį pasirodymą buvo įtrauktas net ir vaikų darželio nariai.

Šeštadienį po pietų įvyko studijų savaitės pareigūnų posėdis ir vakare meno vakaras su vaišėmis ir šokiais.

Muz. St. Sližio suorganizuotas iš stovyklautojų choras padainavo 6 dainas, o J. Matulaitienės suorganizuotas tautinių šokių ansamblis "Tralialia" pašoko jaunystės, šokių ratelių ir šokių pynės. Po programos stovyklautojai vaišinosi ir šoko. Studijų savaitėje dalyvavo 75 stovyklautojai, kurių tarpe 10 detroitiečių. Detroitiečių galėjo būti ir daugiau. Sąlygos stovyklauti buvo labai geros.

Studijų savaitės metu buvo parengtas ir išleistas 25 puslapių laikraštėlis "Stebuklingas Pragiedrus". Laikraštėlį redagavo mok. Leonardas Eimantas. Jo pagalbininkai buvo: technikinis redaktorius J. L. Račkauskas, redakcijos kolektyvas: Alv. Eitutytė, A. Jasaitytė, Vytenis Kirvilaitis. Iliustratorės: Vida Minutė ir Vija Bublytė. Talkininkė Ald. Miškinienė. Viršelį ipešė R. M. Gečienė.

BALFO IŠVYKA

Balfo 76 skyriaus tradicinė metinė išvyka Onos ir Česio šadeikų sodyboje, 28975 Wellington Rd., Farmington Hills, rengiama sekmdienį, rugpiūčio 22 d. 12 val. Visi kviečiami susitikti gražioje gamtoje, pasiųšinti ir pabendrauti.

Valdyba

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

RN's & LPN's

All shifts. No rotation. Excellent pay benefits, plus shift differential. Skilled nursing facility, Brooklyn. Call:

(212) 646-5700

Ms. Sainsbury

(31-33)

SUPERVISOR

STRIP PAINT LINE SUPERVISOR

We're looking for a shirt-sleeve oriented professional who enjoys leading a medium-sized staff. Your experience should include a well rounded knowledge of residential building products and solid familiarity with water borne, polyester and plastisol paint systems.

Join us and enjoy the working environment of one of the Midwest's top Fortune 150 companies, in addition to an excellent salary and outstanding fringe benefits. Let us hear from you; send resume and complete salary history in strict confidence to:

Box S 5

LITHUANIAN PAPER

384 City National Bank Bldg.
Detroit, Mich. 48226

An Equal Opportunity Employer M/F/H

(31-33)

"LIETUVA BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOJE" ANGLŲ KALBOJE

Cicero jūrų šaulių kuopa "Klaipėda" išleidusi ir sėkmingai išplatinusi 1400 egz. "Lietuva bolševikų okupacijoje" lietuviškąją laidą, pasiryžo šią knygą išleisti ir anglų kalboje. Štai jau ją ir turime: "Lithuania under Soviet Occupation. Eyewitness Accounts of Atrocities".

Mes, vyresniosios kartos žmonės šiuos žiaurios komunistų atliktus "darbus" žinome, ar patys asmeniškai esame pergyvenę ir mums tai neišdils iki mirties. Bet svarbiausias tikslas buvo šią angliškąją laidą paskleisti jau čia gimusiems ir užaugusiems, lietuvių kalbą silpniau vartojantiems lietuviams. Be to stengsimės šią knygą paskleisti ir amerikiečių visuomenėje, bibliotekose, aukštesniose mokyklose ir kitur.

Ginkluota kova prieš raudonąjį terorą yra pasibaičiusi, bet spausdinto žodžio galia yra nemažesnė ir ji bus tęsiama kol lietuvių rezistencinė dvasia bus gyva.

Šios knygos autorius ir paruošėjas yra visai lietu-

viškai visuomenei plačiai žinomas kun. dr. Juozas Prunskis. Į anglų kalbą išvertė Nijolė Gražulis, labai gražų viršelį ir aplanką paruošė dail. Jonas Tričys, kurio pavardė per klaidą nepaminėta knygoje. Spaudė Draugo spaustuvė Chicago, Ill. 291 psl. Knygos kaina 8 dol. mikštais ir 10 dol. kietais viršeliais. Užsisakant reikia pridėti prie kainos 1 dol. persiuntimo išlaidoms.

Knygą "Lithuania under Soviet Occupation" gaunama pas knygų platintojus

arba tiesiog kreipiantis į leidėjus: "Klaipėda" jūrų šaulių vicepirm.: A. Ašoklis, 1829 South 49th Court, Cicero, Ill. 60650.

Ap. Skopas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
D I R V O S
PRENUMERATĄ

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Nežiūrint pačio vidurvasario, stovyklų ir atostogų meto, PLB valdyba š. m. rugpiūčio 4 d. buvo susirinkusi posėdžio, aptarti bėgamus reikalus ir nustatyti ateities darbų gaires. Tam tikra prasme šis posėdis buvo lyg sukaktuvinis, nes valdyba pareigas perėmė 1978 m. rugpiūčio 6 d. Tai gi, jau praėjo 4 metai nuo pareigų perėmimo ir iki kadencijos pabaigos beliko nepilni vieneri metai. Šiuo metu PLB valdybą sudaro 12 narių, kurių 10 dalyvavo šiame posėdyje.

Posėdžiui, kaip paprastai, pirmininkavo valdybos pirmininkas Vytautas Kamanas. Pasveikinus susirinkusius, reikalų vedėja Danutė Korzonienė pateikė sukaktuvinį tortą. Šiame posėdyje buvo aptarti svarbūs PLB reikalai: Lituanistikos katedra, PLB seimas ir II PL Dienos.

Lituanistikos katedra

Lituanistikos katedrai finansų telkimas vis dar kaip reikiant neįsibėgėja. Vis dar nepavyksta surasti finansams telkti nuolatinio pirmininko. Laikinais finansų komiteto pirmininko pareigas ėjęs iki birželio mėn. Stasys Balzekas jr., toliau pirmininkauti nesutiko ir pareigas perėmė pats PLB valdybos pirm. V. Kamanas. Komitetas papildytas naujais talkininkais sutikusiais savose apylinkėse telkti finansus, būtent: Rytas ir Aušra Babickai — Clevelande, Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė — Washingtone, Juozas Gaila — Baltimorėje, Vytautas Izbickas — Bostone ir Juozas Lukas — Grand Rapids. Iki šiol grynais pinigais ir pasizadėjimais gauta 106,000 dol. Siunčiami laišukai Illinois universitetą baigusiems alumnams, prašant aukoti Lituanistikos katedrai. Visa lietuvių visuomenė prašoma remti Lituanistikos katedrą ir sudarant testamentus, bent dalį turto palikti PLB fondui, kuris įsteigtas Lit. katedrai finansuoti.

Dirbantieji galėtų pasinaudoti savų darboviečių palankumu, kurios prisideda tokia pat suma, kokią aukoja dirbantysis (Matching fund). Tokias progas turėtų lietuviai išnaudoti. Smulkesnes informacijas teikia Lit. katedros reikalų vedėja Vanda Aleknienė (5620 So. Claremont Ave., Chicago Ill. 60636, telef. 312-778-2200).

Illinois universitetas at Chicago Circle ir medicinos centras, nuo šių metų ru-

dens susijungia į vieną universitetą — University of Illinois at Chicago. Tokiu būdu, universitete bus 25,000 studentų, iš kurių 7,000 sieks aukštesnių laipsnių. Universitetas išsidėstęs 163 akrų plote, o moderni ligoninė turi 700 lovų.

Kaip žinome, lituanistikos katedrai įsteigti, pasirašyta sutartimi, reikia sukelti 750,000 dol., kurių 600,000 dol. turi įnešti PLB valdyba, o 150,000 dol. — universiteto fondas. Pagrindinis kapitalas bus neličiamas, o palūkanos naudojamos profesoriaus ir sekretoriaus algoms bei mokslo priemonėms įsigyti. Lit. katedra veiks, nors ir nebūtų studentų. Lit. katedra lietuvių visuomenei suteiks prestižą akademiniam pasaulyje. Dabar esantieji lituanistiniai kursai pasiliks veikti, kaip ir iki šiol, o katedroje bus galima įsigyti aukštesnius mokslo laipsnius iš lituanistikos.

Dabar lietuviai turi visą eilę institucijų, vedamų laisvalaikio ir dažnai mėgėjiškai, o katedra turės pilnai apmokamą profesorių, galintį pilną laiką skirti lituanistikai. Studentai galės lituanistiką pasirinkti šalutinė mokslo šaka ir įsigyti laipsnius.

Illinois universitetas, Chicagoje, kai kuriose mokslo srityse yra išgarsėjęs ir būti katedros profesoriumi yra didelė garbė. Politiniai taip pat svarbu turėti lit. katedrą, nes universiteto vardu atremti komunistiniai prasimanymai ir šmeižtai, įgauna akademinį svorį ir orumą.

PLB seimo reikalai

PLB seimas įvyks 1983 m. birželio 27-30 d. d. Chicagoje, II PL Dienų apimtyje. Svarstant šį klausimą posėdyje dalyvavo ir VI seimui ruošti komiteto pirmininkas dr. Petras Kisieliū. Kai kurių kraštų bendruomenės seimo atstovus jau išsirinko ir pranešė jų pavardes, o kiti kraštai išrinkti artimiausiu laiku. Programa ruošiamą ir prašomos sugestijos. Pradėta sudarinėti šios komisijos: švietimo, kultūros, politinė, jaunimo ir finansų. Seimo vietovė dar nenuspręsta, nes yra du siūlymai: vienas — seimo posėdžius daryti Jaunimo Centre, o antras — viską koncentruoti į Illinois universiteto, Chicagoje, patalpas, kur vyks sporto žaidynės, dainų šventė ir kiti renginiai. Seimo leidiniu rūpinasi Romas Kasparas.

★

Korp! Neo-Lithuania išvyka įvyksta Darbo dienos savaitgalyje, rugsėjo 4-6 dienomis Tabor Farm, So-

Sol. Lilija Šukytė

ARTĖJANT LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTUI

Lilija Šukytė, lyrinis sopranas, pastaraisiais metais iškiliai besireiškianti Miuncheno valstybinėje operoje ir bendrai Europoje, gimusi Vilniuje. 1944 m. jos motina, galima tarti su Lilija ant rankų, pasitraukė į Vokietiją ir penketą metų praleido išvietintųjų lietuvių stovyklose... 1949 m. jiedvi emigravo į Kanadą. Čia, Hamiltone, Ont., Lilija tęsė pradžios ir vidurinės mokyklos mokslą. 1961 m. Lilija baigė Karališkąją konservatoriją, Toronte, Ont., gaudama pianistės diplomą. Perėjo į dainavimo klasę toje pačioje konservatorijoje ir ją užbaigė.

Po to tęsė studijas Toronto universiteto muzikos fakultete, lavindama balsą pas Irene Jesner, Metropolitan Operos žvaigždę. Dainavimo studijas užbaigė su garbės pažymėjimu.

Lilija debiutavo 1964 m. Macmillan teatre. Ji dainavo Lady Billows vaidmenį B. Briten operoje Albert Herring. Tų metų vasarą ji sėkmingai dainavo Alice Ford vaidmenyje G. Verdi operoje Falstaff.

1965 m. Lilija atliko titulinį vaidmenį H. Willan operoje Deidre. Tų pačių metų vasarą 33 spektakliuose Stratfordo festivalyje ji dainavo Alimavivos partiją Mozarto operoje Figaro vestuvės.

dus, Mich. Registruotis iki rugpiūčio 22 d. pas A. Juodvalkį, 6620 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629, telef. 312-925-0035.

Visi korporantai su šeimomis ir draugais prašomi dalyvauti.

1966 m. Lilija pakviesta į Metropolitan operą, New Yorke. Čia ji bene šešių sezonų metu atliko lyrinio soprano partijas daugelyje operų.

1972 m. Lilija Šukytė išvyksta į Europą, į Valstybinę Operą Miunchene. Didelio pasisekimo ji susilaukė, atlikusi pagrindinį vaidmenį pasaulinėje premjeroje Isang Yuns operoje, kuri buvo pastatyta Miunchene, pasaulinės sporto olimpiados išvakarėse, transliuota per daugiau valstybių televizijų kanalus visame pasaulyje. Miuncheno operoje Lilija Šukytė yra talentingai atlikusi pagrindinius vaidmenis daugelyje operų spektaklių. Be to, ji visad suranda galimybių ir jas išnaudoja, gastrolėms į kitų Europos didžiųjų operų scenas. Taip ji yra dainavusi Vienoje, Berlyne, Frankfurte, Stuttgarte, Wisbadene ir kitur.

O štai itin maloni staigmena didžiosios Chicagos lietuviams, dainos ir muzikos mėgėjams bei Lilijos gerbėjams. 1982 m. rugsėjo 18 d. (šeštadienį) Chicagoje Marijos Aukštesniosios Mokyklos auditorijoje, įvyks Lilijos Šukytės koncertas. Akompanuoja pianistas Antanas Smetona. Koncerto rengėjas — Lietuvių Fondas. Visi parengiamieji darbai vyksta darniai ir rūpestingai atliekami. Jiems vadovauja Stasys Baras, Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas, Marija Remienė renginių vadovė, Antanas Juodvalkis, LF informacijos vadovas ir kt. Pereitą savaitę rengėjai turėjo susitikimą su liet. spaudos ir radijo žmonėmis, painfor-

mavo juos apie šio neeilinio koncerto rengimą, kaip ir apie solistę.

Užsklandai teikiu Stasio Baro žodžius: "Nepaprastai patraukli išvaizda ir vaidyba, puikiai išlavintas balsas, puiki kantilėna ir muzikalumas, įrikiuoja Liliją Šukytę į pirmaeilį Europos bei šio kontinento dainininkų eilę".

Malonu pastebėti, kad Lilija Šukytė, išėjusi į tarptautinį meno pasaulį, nenu-skendo jame. Lilija visą laiką buvo ir likos artiname ryšyje su lietuviais. Studijų metais Toronte ji gyvai reiškėsi lietuvių gyvenime, o kaip dainininkė noriai atlikdavo dainų įtarpus lietuvių renginiuose. Chicagos Lietuvių Operos pastatymuose, 1966 m. G. Verri Traviatoje ir 1968 m. J. Karnavičiaus Gražinoje. Taip pat prisimenamas Lietuvių Fondo surengtasis Lilijos Šukytės dainų recitalis, Orchestra Hall. Neabejotinai ir šis, rugsėjo 18 d. Lilijos Šukytės koncertas, bus graži ir didi lietuvių meno šventė.

Mečys Valiukėnas

NAUJOSIOS ANGLIJOS ŠAULIŲ RINKTINĖS STOVYKLA

Rugsėjo mėn. 4-6 dienomis Tėvų Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, Maine įvyksta LSSST Naujosios Anglijos Šaulių Rinktinių trijų dienų kultūrinė stovykla, kurioje jau paruošta įdomi programa.

Šeštadienį, rugsėjo 4 d. stovyklos atidarymas, kuopų ir tarpkuopinių šaudymo varžybos. Vakare didžiojoje salėje susipažinimo vakaras.

Sekmadienį, rugsėjo 5 d. tuojuo po pusryčių prof. dr. Vaidieviūčio Mantauto paskaita. 11:30 visi organizuoti dalyvauja Pranciškonų koplyčioje pamaldose už kenčiančią Lietuvą. Tuojuo po pamaldų vainiko žuvusiems dėl Lietuvos laisvės padėjimas prie lietuviško stiliaus kryžiaus, vienuolyno aikštėje. Po pietų didžiojoje salėje Maironio 50-ties metų mirties minėjimas. Pagrindinis kalbėtojas: Worcesterio Lietuvių radijo valandos vedėjas inž. Eduardas V. Meilus, Jr. Meninę dalį atliks solistas Benediktas Povilavičius, akompanuojant komp. Jeronimui Kačinskui. Vakare toje pačioje salėje tradicinis laužas su įvairiais pasirodymais.

Pirmadienį, rugsėjo 6 d. po pusryčių kun. R. Šakalio paskaita religiniais klausimais. Vėliau šaudymo laimėtojų trofėjų įteikimas, 11 val. vėliavų nuleidimas ir stovyklos uždarymas.

Visi šauliai ir šaulės iš arti ir toli su savo draugais kviečiami gausiai dalyvauti. (em)

Balfas mūsų gyvenimo veidrodis

Mes esame savo gyvenimo kūrėjai. Lyg menininkai puošiame dienas savo sukurta muzika, vaidyba, dailė. Kaip dailininkai tapome eito kelio vaizdus. Prieš akis visados turime baltą drobę ir aplink save — natūralių, gamtos duotų spalvų dažus. Mes žinome, koki gyvenimo kūrinių mes norime sukurti. Slenka dienos, metai. Dešimtmečiai užuomarštin nueina, bet didysis kūriny vis nebaigiamas. Vienus dažus nuplauna gyvenimo audros, kitas spalvas uždedame šiandien, vis ieškodami, nerimaudami. Ir mes džiaugiamės baime, kad galim kurti, kad mes gyvename naujomis idėjomis, užsimojimais. Kartais padėję į šalį vieną sukurta kūrinių, kimbame į darbą pradėti naują.

Daugiausia laiko skiriame trims didingiems kūriniams, kuriuos pavadiname "Tėvynės meilė", "Artimo meilė", "Draugystė". Piešdami savo gyvenimo tuos paveikslus, mes visi gyvename viena mintimi, apie kurią Antanas Smetona taip pasakė: "Metame šalin visą, kas mus skiria, telkiame apie tai, kas visiems bendra".

Žodis — bendras — tapo mūsų gyvenimo kelrodžiu. Jis nepaprastas, stebuklingas. Jis veda į bendrą darbą, gyvenimą, susiklausymą, nes jis priklausomas visiems.

Tas magiškas žodis, apvainikuotas bičiulyste bei draugyste, mūsų visų pieštas gražiausiomis spalvomis, sukūrė didingą BALFO kūrinių, Bendrą Amerikos Lietuvių Fondą.

Dienos kelyje keliaudamas sutinki tėvynainį, laikais lietuvių kolonijose, ir su džiaugsmu išgirsti pasakymus, kad dėl Balfos gali dirbti su visais, kad Balfas jungia visus.

Antanas Smetona, dėkodamas vienam Amerikos lietuviui, kad jis padovanojo gimtajam kraštui savo kruopščiai sulesinėtą vertingų dalykų rinkinį, pabrėžė: "Gėrėdamies galime pasakyti, kad užsienio lietuviai, kaip geri vaikai, nepamiršta savo motinos Lietuvos, ypačiai tuomet, kada esti sunki jos butis. Mes ti-

kimės, kad taip visuomet bus."

Šiandien Lietuva yra labai sunkioje padėtyje, okupantų draskoma. Mes visi, kiek išgalės leidžia, padedame savo artimiesiems tėvynainiams. Ant rankos pirštų turbūt galėtumėme suskaičiuoti tuos, kurie atsisako Balfui padėti labdarybės darbuose.

Į Balfos centrą kasdien plaukia džiaugsmingi pranešimai kad skyrių veikla gyvėja, didėja narių skaičius. Šiandien Balfos skyriai, be piniginių rudens vajų, rengia įvairius kultūrinius, visuomeninius parengimus, gegužines, minėjimus. Į Balfos darbuotojų eiles jungiasi naujos jėgos.

Netrukus visoje Amerikoje prasidės rudens piniginiai vajai. Bus renkamos aukos. Vienur lankysis rinkėjai, kitur bus siuntinėjami laišukai.

Piešdami savo gyvenimo dienos paveikslą, aukso raiklėmis užrašykime ant jo Balfos vardą. Nelaukime, kada į mūsų duris pasibels balfininkai, rinkdami aukas. Užbėkime jiems už akių, ir pasiūskime savo auką. Juk taip lengva, ir trijų minučių užtenka parašyti čekį, sutvarkyti sunčiamą voką.

Reikalui esant, vieną kartą metuose suvažiuoja Balfos direktoriai aptarti organizacijos reikalus.

Direktorių suvažiavimas įvyks St. Petersburg, Floridoje, spalio 8, 9 ir 10 dienomis. Skyriaus pirmininkas Jonas Valauskas praneša, kad vietos balfininkai yra pasiruošę svetingai priimti atvykstančius direktorius. Yra sudaryta svečiams priimti komisija, kuri rūpinsis direktorių nakvynėmis ir transportacija. Komisija sudaro: Jonas Vaičaitis ir Stepas Lungys.

Be darbo posėdžių, spalio 8 d., penktadienį, 10:30 val. r. rengiama gegužinė Seminole parke ir šeštadienio vakare priėmimas. Direktoriai turės progos artimai pabendrauti su vietos balfininkais. Sekmadienį, 1 val. p. p. bus atnašaujamos koncertuotos šv. Mišios šv. Kazimiero Lietuvių Misijos bažnyčioje.

Šiuo metu Balfos skyriuo-

SANTAROS-ŠVIESOS
SUVAŽIAVIMO RUGSĖJO
9-12 D. D. TABOR
FARMOJ, SODUS, MICH.

PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 9 d. 2 val. Vytautas Kavolis, "Trys pavasariai lietuvių sąmoningumo istorijoje".

Genius Procuta, "Holo-caustas ir Lietuva: nauji duomenys ir balanso bandymas".

8 val. Algis Mickūnas, "Summa erotica".

Pokalbis su Stephen Anaya.

Penktadienis, rugsėjo 10 d. 10 val. "Lietuvių tauta XX-am amžiui baigiantis": Mykolas Drunga, Romas Misiūnas, Romas Sakadolskis, Donatas Šatas.

Santaros-Šviesos Federacijos ir A M & M Leidinių Fondo organizaciniai posėdžiai.

2 val. Alphonso Lingis, "Vakariečio filosofo susitikimai su nevakarietiška patirtimi".

Julius Šmulskštys, "Politiniai mokslai vakar ir šian-dien".

8 val. Marija Gimbutienė, "Moters simbolika religinėse sistemose".

Šeštadienis, rugsėjo 11 d. 9:30 val. Ina Navazelskytė, "Disentas Rytuose, disentas Vakaruose".

"Knyga, skaitytojas, kritika": Algirdas Titus Antanaitis, Kęstutis Keblys, Liūtas Mockūnas.

2 val. Konferencija Krėvės šimtmečiui.

Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Krėvės Raganiaus personažas".

Nijolė Martinaitytė, "Garsų simbolika Vinco Krėvės Dainoj apie arą".

Živilė Gimbutaitė, "Mitai apie žmogų ir individą: Simonas Vinco Krėvės roma-

se tariamasi, kokius sumanymus jie per direktorius pateiks suvažiavimui. Taip pat ir direktoriai uoliai ruošiasi šiam suvažiavimui. Yra daug labai svarbių svarstyminių reikalų.

Vytautas Kasniūnas

ne Dangaus ir žemės sūnūs ir André Gida Thésée".

8 val. Literatūros vakaras: Vitalija Bogutaitė, Eglė Juodvalkė, Jonas Jurašas, Austė Pečiūraitė.

Marijos Bizinkauskaitės rečitalis. Akompanuoja Alvydas Vasaitis.

10:30 val. Stephen Anaya, "An American Artist in Vilnius".

Sekmadienis rugsėjo 12 d. 10 val. Alina Staknienė, "Albertas Zalatorius ir jo literatūros koncepcija".

Suvažiavimo metu Lietuvos grafikų ir Stephen Anaya bendra paroda.

Vėliausios knygos — Ichoko Mero SAROS pristatymas.

Norintieji dalyvauti kviečiami iš anksto registruotis: Suvažiavimo rengimo komisija, c/o Valdas Adamkus, Tabor Farm, Sodus, Mich. 49126. Telef. (616) 925-6404.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS DARBO DIENOS SAVAITGALIS DAINAVOJE

Š. m. rugsėjo 4-5 dienomis Dainavoje įvyks PLJS darbo dienos savaitgalis. Savaitgalio programa — dvilypė. Šeštadienį įvyks PLJS politinė konferencija, o sekmadienį V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso paruošiamieji kursai.

Šeštadienio dienos programa prasidės 9:30 val. ryto. Joje pranešimus liečiančius lietuvių jaunimo įtaką į politinę veiklą padarys Pentagono dirbantis Linas Kojelis iš Washingtono, Carterio lemtingus debatus su Reaganu Clevelande surošusi Gražina Kudukienė, PLJS politinės komisijos narys Rimantas Stirbys iš Philadelphijos, Baltų Laisvės Lygos veikėjas Juozas Kojelis iš Los Angeles ir JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Aušra Zerr iš Philadelphijos. Draugo redaktorius Mykolas Drunga, istorijos doktorantas Viktoras Nakas, PLJS vicepirmininkė Gintė Damušytė ir Ameri-

kos Balso korespondentas Romas Sakadolskis palies klausimus susijusius su daugiaveide lietuvių informacijos reikšme.

Sekmadienio posėdžiuose pranešimus V PLJK reikais pateiks Kongreso ruošos komitetas, kuriam vadovauja Violeta Abariūtė. Numatoma supažindinti dalyvius su "Kongreso vadovu" ir pateikti pasiūlymus, kaip jie gali tinkamai kongresui pasiruošti.

Dainavos stovyklavietė bus atidara nuo penktadienio vakaro. Suvažiavimo dalyviai palieka patalpas pirmadienį popiet. Kiekvienas dalyvis turi pats atsivežti miegamąjį maišą arba antklodę, paklodes, pagalvės užvalkalą. Nakvynė ir maistas kiekvienam dalyvini už visą savaitgalį kainuos 50 dol.

Savaitgalyje dalyvauti kviečiamas visas suvažiavimu besidomįs lietuviškas jaunimas.

Apie savo dalyvavimą, ypač dėl iš tolimesnių vietovių atvykusiems transporto iš aerodromo į Dainavą ir atgal, prašome pranešti kiek galima greičiau Gintei Damušytei, tel. (212) 441-2179.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

ATITAIŠYMAS

Maloniai prašau paskelbti sekantį atitaisymą. Spausdinant teisėjo Česlovo Butkio atsiminimų knygą, skyrelyje Emigracija įvyko nemaloni klaida. Globėjas (sponsorius) parašyta Antanas Kašuba, o turėjo būti Pranas Kašuba, už ką aš labai atsiprašau.

Česlovas Butkys

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerijoje rasite didelį pasirinkimą sekančių menininkų tapybos ir grafikos kūrinių:

• Ignas	• Leach	• Žumbakienė
• Kezys	• Palubinskienė	• Zulik
• Rimas	• Petrikonis	• Nackowitz
• Hicks		

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ. KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

PRADEDA MOKSLO METUS

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinė mokykla pradeda mokslo metus rugsėjo 11 d. 9 val. ryto. Nemokančius lietuviškai ir vaikų darželio mokinius registruoti prašome pas J. Vyšnionį telef. 944-5118 iki rugpiūčio 31 d.

• Poetas Balys Auginas praeitą sekmadienį šeimos ir artimųjų bičiulių būrelyje atšventė 65 metų amžiaus sukaktį. Linkime jam ilgiausių ir kūrybingų metų.

• Lietuvos Vyčių Seimą, vykusį Clevelande š. m. rugpiūčio 5-8 dienomis, asmeniškai sveikino Vliko vardu vicepirmininkas Vytautas Jokūbaitis ir Balso vardu gen. sekretorė Ona Jokūbaitienė. Raštu seimą sveikino daugelis lietuvių organizacijų, jų tarpe ir Clevelando skautininkių draugovė ir Neringos tuntas.

SLA GEGUŽINĖ

SLA 136 kuopos valdyba rengia gegužinę rugpiūčio 22 d., sekmadienį, 1 val. p. p. K. Gaižučio sodyboje — 20230 Miller Ave. prie E. 200 gt. Visi maloniai kviečiami.

APARTMENT FOR RENT

4 rooms, second floor with appliances. East 69 St. No pets. Stove and refrigerator included. Call: 781-6893. (31-33)

OPEN HOUSE

August 22, Sunday 2-5, 7719 Maple Grove, Chesterland, Ohio. Nice split, large yard.

DOLORES C. KNOWLTON
729-4606

I East 185 gatvės tautų festivalį, stebėti parodą, buvo atsilankęs ir demokratų kandidatas į Ohio gubernatorių Celeste. Nuotraukoje jis su grupe lietuvių prie Lietuvių Namų. Iš kairės: G. Mariūnaitė, inž. R. Bublys, I. Bublienė su dukra Gaja, N. Kašubienė, dr. R. Kašuba ir D. Kašubaitė, kandidatas į gubernatorių Celeste ir J. Nasvytis.

RAMOVENŲ GEGUŽINĖ

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į žurnalui "Karys" paremti gegužinę š. m. rugpiūčio 29 d., sekmadienį, 1 val. p. p. prie Erie ežero. Važiuot Lakeshore Blvd. iki Canterbury Rd. Čia sukti į ežero pusę ir už 300 metrų gatvę atsiremia į gegužinės aikštę.

Gegužinėje galima bus gauti šilti pietūs, kava. veiks baras ir gausi loterija. Laukiama svečių!

Skyriaus valdyba

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGPIŪČIO 29 D. gegužinė prie ežero. Rengia L.K. V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 5 D. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė prie ežero Landseer gatvės gale.

• RUGSĖJO 11 D. Šv. Jurgio parapijos koncertas ir balius parapijos salėje.

• RUGSĖJO 12 D. Šv. Jurgio parapijoje Šilinės šventė. Specialios pamaldos ir procesija prie Dievo Motinos grotos parapijos sode.

• RUGSĖJO 18 D. Abiturientų balius, Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio Apygarda.

• RUGSĖJO 19 D. LB Ohio apygardos suvažiavimas.

• RUGSĖJO 19 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos metų atidarymo popietė 12 val. D.M.N.P. parapijos salėje. Programoje Udrių šeima.

• RUGSĖJO 25 D. Vasarą palydint — Neringos skaučių tunto balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 2 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• SPALIO 3 D. Šv. Pranciškaus 800 m. gimimo sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Paskaita ir meninė programa.

• SPALIO 9-10 D. Vidurio Rajono skautų vadovų-vių suskrydis Clevelande.

• SPALIO 10 D. 4 val. p. p. Lietuvių Namuose Aurelijos Balašaitienės novelių rinkinio "Susitikimas pamary" pristatymas visuomenei Rengia Clevelando skautininkių draugovė.

• SPALIO 16 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas

• SPALIO 24 D., 4 val. popiet — Atstatyto Laisvės paminklo šventinimas ir simfoninis koncertas su Clevelando Filharmonijos orkestru. Rengia Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 23 D. Clevelando šaulių šaudymo užbaigtuvės Lietuvių Namuose su menine programa. Globoja Žalgirio šaulių kuopa.

• LAPKRIČIO 13 D. Jaunųjų talentų muzikos konkursas. Rengia LB Kultūros taryba Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

MATAS & TURNER REALTY
501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530
RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Supažindinkit savo bičiulius su DIRVA.
Atsiųskit jų adresus.
Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Lietuvių klubo vadovybė priiminėja svečius atvykstančius į klubo metinę gegužinę. Iš kairės: Butkienė, Dučmanas, Vedegienė ir Butkus. J. Garlos nuotr.

DIRVA

• Stasys Lozoraitis, Jr. Lietuvos atstovas Vatikane, pasakys kalbą Amerikos Lietuvių Tarybos organizuojamame simpoziume-svarstybose rugsėjo 19 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Svarstybose taip pat dalyvaus prof. dr. Domas Krivickas iš Washingtono ir laikraštinkas Vytautas Meškauskas, iš Floridos. Bus svarstomi pagrindiniai dabarties mūsų lietuviškos politikos klausimai, jaunimo reikalai, ryšiai su Lietuvos žmonėmis, ieškojimas talkos tarp kitų etninių grupių mūsų kovoje dėl Lietuvos laisvės. Šias svarstybas – simpoziumą organizuoja ALT Visuomeninė komisija kuriai vadovauja dr. Leonas Kriaučiūnas.

• Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas šaukiamas spalio 30-31 dienomis Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie, Chicagoje.

Suvažiavimui skiriamos dvi dienos, norint pagrindžiau aptarti ALTo praėitų metų ir ateinančių metų darbus Lietuvos laisvinimo srityje.

• Lietuvių Tautiniai Namai Chicagoje, kuriems vadovauja inž. J. Jurkūnas, valdybai nutarus, atsiuntė Dirvos leidimui paremti 1000 dol., kurie įskaityti kaip LTN įnašas į Vilties draugiją. Ši jų parama palengvins nugalėti vasaros finansinius sunkumus.

• John Kancevičius, gyv. Lawrence, nuoširdus Dirvos rėmėjas, atjausdamas vasaros "sausius" mėnesius, kada sumažėja laikraščio pajamos, atskubėjo su konkrečia pagalba, atsiųsdamas Dirvai paremti 300 dol. Ačiū

• Jungtinis Amerikiečių Pabaltiečių komitetas ieško direktoriaus ryšiams pala-

VISI MALONIAI ESATE KVIEČIAMI ATŠILANKYTI Į DIRVAI PAREMTI GEGUŽINĘ

Š. M. RUGPIŪČIO 21 D., ŠEŠTADIENĮ, 1 VAL. P. P.
KAZIMIERO IR ELENOS POCIŲ REZIDENCIJOJE,
532 LAKESHORE COUNTY RD., BERVELY SHORES, IND.
Tel. (219) 879-7732.

Bus įteikta Dirvos novelės 1982 metų premija
ANATOLIJUI KAIRIUI,

dalyvaujant mecenatui SIMUI KAŠELIONIUI.

Bus skanus maistas, baras, loterija, muzika ir kitos pramogos

Gegužinės rengėjai — Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East Chicago skyriaus valdyba maloniai kviečia visus atsilankyti į gegužinę ir gražioje gamtoje jaukiai praleisti šeštadienio popietę.

kyti — Public Relations Director. Atlyginimas — \$17000 metams ir dar kai kurie priedai išlaidoms. Reikia gerai mokėti anglų kalbą, turėti akademinį išsilavinimą, ypač rytų Europos, Sovietų Sąjungos klausimais. Amžius — ne jaunesnis kaip 21 m. Kandidatai turi kreiptis į Joint Baltic American National Committee, Post Office Box 432, Rockville, Maryland 20850; tel.: (301) 340-1954.

• Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorija, parašytą dr. A. Geručio, kuria leidžia Lietuvos Nepriklausomybės Fondas jau pradėta rinkti Dirvoje. Tai bus didelis veikalas apie Lietuvos diplomatiją.

• Viktoras Vilkutaitis, gyv. Vokietijoje, atnaujinamas prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• Alina Žuras, gyv. Rochestery, atsidėkodama Antanui Skeriui, Australijoje, už jo išleistą knygą "Geelongo lietuvių kronika 1948-1978", užprenumeravo jam Dirvą ir pridėjo laikraščiu paremti auką. Ačiū.

• Tadui Jurciui (ne Tadui Jurgiui, kaip atspausa Dirvoje Nr. 29) reiškiamas Lelės ir Juozo Žvynių užuojautoje jo seseriai F. Radauskienei Lietuvoje mirus. Atsiprašome dėl korektūros klaidos.

• T. Meškauskas, gyv. Lansing, atsidėkodamas A. Giedraitienei už jos vyro R. Spalio knygą "Ant ribos", kuri jau išparduota, R. Spalio leidiniams paremti atsiuntė Dirvai 10 dol. Ačiū.

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ FESTIVALYS CHICAGOJ

Chicago 15-tojo wardo demokratų organizacijos lietuvių komitetas rengia lietuvių festivalį rugpiūčio 28 dieną Lietuvių Plazoj, 69 gatvė.

Chicago miesto merė Jane M. Byrne, kaip ir kiek-

vienais metais, atidarys šį festivalį tą dieną tarp 12:30 ir 1 val. Merė pareiškė, kad jai visuomet buvo malonu pabūti su lietuviais jų festivalyje.

Programoje dalyvaus keli orkestrai, lietuvių tautiniai šokiai, bus išstatyta lietuvių tautodailės dirbiniai, gintaras ir t.t., o taip pat įvairių lietuviškų valgių stalai. Vaikams numatyta įvairi programa.

Visi lietuviai mielai laukiami festivalyje.

• Ona Adomavičienė, gyv. Chicagoje, gimtadienio proga užsiprenumeravo Dirvą savo dukrai Birutei, gyvenančiai West Babylon, N. Y. Dėkojame p. Adomavičienei ir sveikinamę dukrą Birutę, įsijungus į Dirvos skaitytojų šeimą.

• Vladas Šniolis, buvęs clevelandietis, dabar gyvenąs Floridoje, neužmiršta Dirvos ir vis su auka paremia Dirvą. Ačiū.

PHILADELPHIA

ATŠVENTĖ 50 METŲ
VEDYBINĖ SUKAKTĮ

Philadelphijos vienas iš tautinės minties vadovų Petras ir Salomėja Dideliai š. m. rugpiūčio 7 d. atšventė savo 50 metų vedybinį

jubiliejų. Apie 50 jo artimesniųjų draugų bei pažįtamų susirinko į Lietuvių Namus pagerbti sukaktuvinkus. Prie skanios vakarienės, sukaktuvinkams palinkėta ilgiausių ir sveikiausių metų. Ta pačia proga, jo draugai — A. L. T. S-gos Philadelphijos skyriaus nariai įteikė jiems sudėtinę dovaną — dailininkės A. Saimininkienės tautiniais motyvais šiaudinukų paveikslą ir įnešdami į Nepriklausomybės Fondą 100 dolerių, padarė garbės mecenatais naujos leidžiamos knygos "Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorijos".

Sekančią dieną, sekmadienį, visos iškilmės buvo nukeltos į šv. Andriejaus parapijos bažnyčią. Kun. Kaj. Sakalauskas tos parapijos vikaras, gražiu ir jautriu žodžiu pasveikino sukaktuvinkus, suteikdamas jiems palaiminimą. Šv. Mišių iškilmingumą gražiai pajvairino sol. O. Šalčiūnienė, sugiedodama dvi giesmes.

Tuo ir baigėsi sukaktuvinkų Salomėjos ir Petro jubiliejaus iškilmės.

(vmt)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DAYTONA BEACH, FLORIDA VILLA NOVA PLANTATION

Lietuvių korporacija stato 126 Townhausus (dviejų aukštų sujungtus namus).

Du miegamieji, 1½ vonios, savas kiemas.

3 mylios nuo Atlanto, dvi autobusų linijos nuvažiuoti į pajūrį, krautuves, ligonines, aerodromą.

KAINA NUO 35,990.00 dolerių.

Rašykite: Vytenis Ramanauskas arba Algirdas Alkninis

HALIFAX DESIGNER HOMES, INC.

607 Lemon Street

Port Orange, Fla. 32019

Arba skambinkite "Collect" darbo metu
(904) 788-6017

Brangiam tėveliui, uošviui seneliui

A. A.

JULIUI ZALATORIUI

mirus, dukteriai LIUCIJAI DARGIENEI,
Dr. VYTAUTUI DARGIUI ir vaikaičiui LIŪ-
TAURUI reiškiamame nuoširdžiausią užuojautą

Korp! Neo-Lthuania
Vyr. Valdyba

Mylimam tėveliui

A. A.

JULIUI ZALATORIUI

mirus, dukteriai LIUCIJAI DARGIENEI,
sūnui VYTAUTUI su šeimomis ir kitiems giminėms reiškiamame giliausią užuojautą

Valentina, Irena ir Pranas
M a ž e i k a i

Lietuvos Aviacijos Pulkininkui

A. A.

ANTANUI MOTUZUI

mirus, liūdesy likusiai jo žmonai ALDONAI,
giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą
reiškia

Kazimiera ir Aleksas
L a i k ū n a i